

Sinu ideest saab teos

Ainulaadne, läbimõeldud ja toimiv eestimaine eksklusiivmööbel: köögid, garderoobid, vannitoad.

Aunman esindussalong
Pärnu mnt 126, Tallinn 11313
Tel: +372 529 9670
www.aunman.ee

NEROSTEIN
NATURE IN YOUR HOME

GRANIIDIST,
MARMORIST, KVARTSIST JA
KERAAMIKAST TÖÖTASAPINNAD

Ajatu elegants!

+372 588 35 979 mariliis@nerostein.ee / +372 530 11 653 kaie@nerostein.ee

Tammi tee 71, Vatsla 76915 / www.nerostein.ee

SISUSTAJA

Toimetaja **Riina Jussila**
tel 667 0111, e-post riina.jussila@aripaev.ee

Kujundaja **Kairi Kalmann**

Reklaami projektijuht **Heini H. Kask**
tel 56861814

e-post heini.kask@aripaev.ee

ftp.aripaev.ee/incoming/Rekl

Äripäev

Peatoimetaja: **Meelis Mandel**

Väljaandja: **AS Äripäev**

Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:

e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111

Reklaamiosakond:

e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105

Tellimine ja levi:

e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099

Tellimine internetis:

www.aripaev.ee/tellimine
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitsitud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Sisuturundus on oma kauba, teenuse, firma tutvustamine huvitavate lugude jutustamise kaudu. Sisuturundus teenib alati tellija turunduslikke eesmärke. Kaebuste korral väljaande sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

24

8

Trend

Elagu värvid ja geomeetrised mustrid

6

Tegija

Shishi mõtleb 2020. aasta jõuludele 8-15

Juubel

Standard 75 – kolmveerand sajandit mööblidisaini Eestis

24-27

Firma nägu

Ettevõtte visiitkaardiks sisearhitektuur

32-37

Ajalugu

ARSi uus tulemine

46-50

16

38

Eestis prinditakse lambikupleid

KODUMAINE DISAINIETTEVÕTE UUP Design asus 3D printimise abil tootma lambikupleid, millesarnaised varem tehtud ei ole. Kuma sarja kuuluvate põrandala- ja laualampide kuplid on valmistatud biolagunevast materjalist, mis tähendab seda, et oma aja äraelamise järel vajavad nad hävinemiseks üksnes mulda, niiskust ning soojust.

Sama väike, kui on lambikupli ökoloogiline jalajälg, on ka vahendite hulk, millega seda paigaldada. Valgusti on täiesti liimi- ja kruvivaba ning tootjate sõnul on selle kokkupanek sama lihtne, kui legodega mängimine.

UUPi üks eestvedaja Andre Visnapuu ütleb, et innovatsioonist ja keskkonnateadlikkusest on kantud kogu UUPi tootevalik, kuhu kuulub mitmeid skandinaavialikult puhta joonega mööblitükke, mis sobivad nii koju kui ka avalikku ruumi.

Praegu tegeleb disainerite duo Andre Visnapuu ja Triin Kõivupuu Kuma seeria arendamisega, ent lisandumas on ka palju uusi valgusteid. Kevadel toimuva messi Interjöö ajaks loodetakse valmis saada söögitool, mida ettevõtte valikus hetkel puudub.

Vaata lisaks uupdesign.ee

↑ Prinditud lambikuplid sobivad nii töö- kui ka koduruumidesse.

Vabariigi aastapäevale pühendati klaasikunstinäitus

Veebruari alguses avati Haus Galeriis Eesti Klaasikunstnike Ühenduse traditsiooniline näitus "Kooskõla", mis kannab sel korral alapealkirja "Klaas ruumis".

Kui seni on klaasikunsti esitletud galerii püsiekspositsiooniga ühes näituseruumis, siis käesoleval aastal saab seda näha eraldi saalis ning keskendutakse klaasobjekti mõjule ruumis.

Näituse koostamisel ühtne siduv kontseptsioon puudub ehk publikule esitatakse võimalus vaadelda klaasist teoseid iga kunstniku personaalset sõnumit omava loominguna. Iga teost võib käsitleda kui objekti, mis omab potentsiaali suhestuda moodsa sisearhitektuuriga ning ilmestada elu- või bürooruume mitte kujundusliku elemendi, vaid iseseisva kunstiteosena.

Näitusel osalevad Kairi Orgusaar, Ivo Lill, Piret Ellamaa, Kati Kerstna, Merle Kannus, Kateriin Rikke ja näituse kuraator Sofi Aršas.

Näitus jääb Haus Galeriis avatuks 5. märtsini. Meelepärase teose saab huviline koju või kontorisse kohe kaasa osta.

Sürreaalne kunstikeskus Amos Rex sai aasta betoonehitise tiitli

MÖÖDUNUD SÜGISEL AVATI SOOMES omanäoline kunstikeskus Amos Rex. Käesolev aasta tõi hoonele ihaldusväärse aasta betoonehitise tiitli. Muuseumi projekteeris JKMM Arkkitehdid OY ja ehitas Föreningen Konstsamfundet R.F. Idee oli luua maa-alustesse ruumidesse avar paik, kus tähtis roll oleks täita ka maapealsetest klaaskuplitest langeval valgusel.

Helsingi südames, Kiasma kaubakeskuse ees on kokku saanud vana ja uus ehk Lasipalatsis asuv kino Bio Rex, muuseumi maapealne fuajee-pood ning Lasipalatsi väljaku all asuvad 2000 ruutmeetrit asetsevad näituseruumid.

Aasta betoonehitise auhinda jagatakse alates aastast 1970. Selle eesmärk on tuua pildile Soome põnevamaid betoonehitisi ja tutvustada betooni kasutamise võimalusi.

Vaata lisaks www.rakennusmaailma.fi

← Amos Rexi laeknad toovad ruumi üllatavalt palju valgust.

Zenit

Uus suund sisekujunduses

ABB Niesseni tehas on tulnud välja uue moodüllitite ja pistikupesade sarjaga Zenit. Zenit ühendab endas universaalsuse ja disaini, pakkudes seeläbi kasutajatele tippklassi mugavust. Zeniti laiast valikust leiab iga sihtgrupp endale sobiva lahenduse, alustades tavatarbijatest ning lõpetades hotellide ja koolidega.

ABB AS

Aruküla tee 83
75301 Jüri, Harjumaa, Eesti
Tel +372 5680 1800
contact.center@ee.abb.com

Flagu värvid ja geomeetrilised mustrid!

Alanud aastal jätkub sisekujunduses eestlaste jaoks ebatraditsiooniliselt jõuliste värvitoonide võidukäik. Absoluutse liidrina purjetavad populaarsuse tipus sügavad rohelised, sinised ja marjamagusad toonid.

Tekst **Riina Jussila** Fotod **Shutterstock**

„**NEED TOONID EI PIIRDU** enam detailidega, vaid näitavad end üha enam nii tapeedil kui tekstiilil,“ kirjeldab sisekujundaja **Katariina Kalda** käesoleva aasta trende.

Kuldkollase ning terrakotapunase kõrvale on end ootamatutes kombinatsioonides kõrvuti sättinud ploomililla rohelise ning nüansirikaste pruunidega. „Ka peeglite puhul katsetatakse erinevaid värvinüansse. Mustjas peegliklaas pole enam eriline üllatus, isegi roosa klaas ei pane kulme kergitama. Küll aga on merevaigukarva kollane ka peeglidisaini salakavalalt sisse imibunud,“ sõnab Kalda.

Geomeetrilised mustrid on endiselt olemas tapeedimoes, kuid jõulisemalt on tagasi tulnud lilled. „Suureõielised tapeedimustrid ning seinamaalingud üllatavad oma mastaapsuse ja julgusega,“ räägib sisekujundaja.

Kalda sõnul ei kao interjööriist kuskile ka samet, mis ehk vaid täieneb pesusameti ehk velveti ning tekstuurse sametiga.

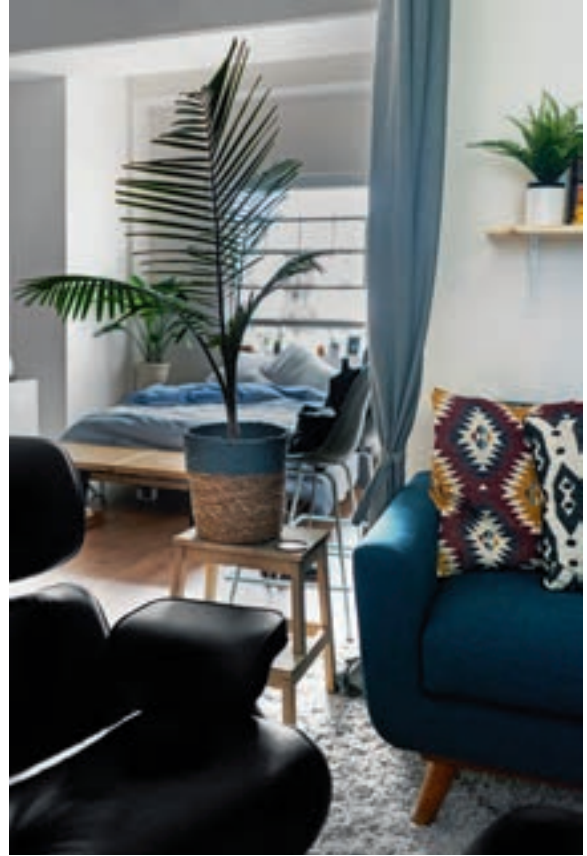
Materjalidest tõstab ta esile marmorist, kvartsist, graniidist ja klaasist koosneva Terrazzo komposiitplaadi. „Selle materjali kasutusampluaa on väga lai ja pakub huvitavaid lahendusi viimistlusmaterjalina nii seintele kui põrandale ning sobib kasutuseks mööbliplaadina.“

Riiulite ja kappide disainis jätkub metallmööbli, kergejalgsed kappide, kummutite ja lahtiste riiulite võidukäik. Vormid muutuvad ümaramaks eelkõige pehme mööbli puhul. Pehmemaid nüansse näeb rohkem ka sisustusdetailidel, kattematerjalidel, seinapaneelidel, keraamilistel plaatidel, valgustitel ja aksessuaaridel. Sisustusaksessuaaride trendid,

↑ **Tumesinine** sobib nii külmade kui soojade spektritoonidega.

↗ **Rikkalikkus** nii vormis kui värvis on käesoleva aasta märksõna.

→ **Roheline** on endiselt hittvärv, mida kasutatakse seinal, mööblimaterjalidel ja toataimedena.

mis on endiselt toretsevalt kuldsed või metalsed, otsivad sisekujundaja sõnul tahumatut rustikaalsust, unikaalsuse ja käsitöö jälge. „Minu isiklikul hinnangul väärtustab üha enam inimesi ehedat kunsti ja käsitööd ning teadvustab ületarbimisega seotud probleeme,“ tunneb Kalda heameelt.

Au sisse on tõusmas unikaalsus ja omanäolisus. Igatsetakse luua enda nägu kodu, mis poleks ära vahetamiseni sarnane naabri omaga. „Trendid on muutuvad, kuid erinevad stiilid on ju tegelikult läbi aegade olemas olnud ja publikut kõnetanud. Seega iga inimene ei tahagi ega peagi trendidega kaasa jooksmata. Minu meelest on ka julgus erineda ja kaugemale mõelda, jäädes iseendaks, 2019. aasta trend.“

Kunstkivi
Kõrgsurvelaminaadid
Fassaadipaneelid
Töötasapinnad
Kompaktlaminaat
Melamiin

LOTTE
ADVANCED MATERIALS

staron
Solid Surfaces

polyrey

RESOPAL
SOLID SURFACES

Hanex
Solid Surfaces

Jõulud aasta ringi

Sisekujundusfirma Shishi tegi omale 20. sünnipäevaks kingituse, sättides end eelmise aasta lõpus sisse Noblessneri sadamalinnaku kaunist renoveeritud hoones. Aastaid Viimsis mitmel pinnal tegutsenud ettevõtte tõi ühe katuse alla nii esindussalongi, kontoriruumid kui ka *outlet*-poe.

Tekst **Riina Jussila** Fotod **Liis Treimann**

Lõppenud aasta oli ettevõtte omanikele Mart Haberile ja Taivo Pillerile, kes tandem nii töös kui eraelus, märgiline veel mitmeski mõttes. Nad sõlmisid Ameerikas abieluks oma kauase liidu ning said oktoobris kakssikute – väikese poisi ja tüdruku – vanemateks. „Kõik tegemised on tänu kahele pisikesele inimesele veelgi enam mõtestatud,“ ütleb äsja ookeani tagant kodumaale saabunud Mart.

Jõudsite hiljuti Eestisse. Jõulud ja talvemesside virrvarr said teie jaoks alles nüüd läbi?

Jaanuar on tõesti alati aktiivne messide kuu. Me ei tegele käesoleva aasta jõuludega – see on meil ammu paigas ja juba müügiski, vaid paneme paika mõtteid, kuidas tahavad inimesed enda kodusid kaunistada 2020. aasta detsembris. Õige pea läheme tehastesse, kus ideed saavad teostuma hakata. Alustame India messidest, käime kohalikes tehastes. Sealt edasi ootab Hong-Kong, aprilli lõpus sisustusmess Hiinas.

← Lõppenud aasta tõi **Mardile ja Taivole** abielu, lapsed ja **Shishi** uue stiilse hoone **Noblessneri sadamalinnakus**.

←↑ Veel eelmisel kevadel nägi Shishi tulevane maja välja räämas ning lootusetu. Sellel kevadel on olukord teistsugune.

Kuidas te nii pikalt sisustustrende ette oskate aimata?

Eks tuleb antenn olla ja tajuda, mis toimub. Disainimaailma dikteerib suuresti mood, sest alustuseks panevad inimesed endale midagi selga ja siis tahetakse samu detaile näha ka enda ümber, kodus, tööl. Sealt algab meie maailm. „Tundlad“ tuleb laiali hoida, aga usaldama peab ka sisetunnet, vaadata, mis värvid endale meeldivad, emotsioone tekitavad.

Me ei aja trendiajakirjadel järke ja kuula moegurusid, kes ütlevad, et punane on see, mis äge. Infol tuleb silm peal hoida, kuid tunnetada tuleb ise.

↙ ← Ajalooline allveelaevatehase akumulaatoritsehhi sai Shishi peakontoriiks 2018. aasta sügisel.

Kui te Shishiga 1998. aastal alustasite, kas aiasite, et kasvate nii suureks?

Lindale (Linda Johnsen, Shishi üks neljast omanikust – toim.) tuli mõte selline firma luua ja kohe alguses sai selgeks, et teeme rahvusvahelise brändi. Meie esimene avalööök toimus Läti Kunstiteatris toimunud messil, kus Vernissage Keskuse suur lillepood 100 000kroonise tellimuse tegi. See oli omal ajal ikka väga kopsakas summa ja andis usku, et ajame õiget asja.

Milliseid messe te kindlasti külastate?

Hiinas toimuv Cantoni mess on suurim. Paljud tootjad, kes on oma ala tipud, messidel ei käi, sest neil on kliendid juba olemas ja nad ei vaja tutvustamist. Meie jälgime messidel peamiselt seda, milliseid

— Quality since 1976 —
KORIKS
FIIBER

**On aeg meenutada kuuma suve
ning saabuvaks suveks plaane teha!**

Meil on käsil aasta suurim allahindlus, nii et on parim aeg osta endale kümblustünn, millest alati unistanud oled. Sa ei pea järgmisel talvel enam külmetama, sest saad talvemuinasjuttu nautida kuumas vees mõnuledes.

Tule tutvu tootevalikuga meie kodulehel ning küsi kohe talvise allahindlusega pakkumist!

www.koriks.ee

E-post: info@koriks.ee

Tel: 659 6442

↑ Läbi mitme korruse kulgevasse hoonesse mahub nii toodang kui kontoriruum. Avatud ruum lisab kõikjale õhulisust ja helgust.

↑ Ideaalne töökoht – palmi all aasta ringi.

tehnikaid on lisandunud, millised uued tootjad tekkinud.

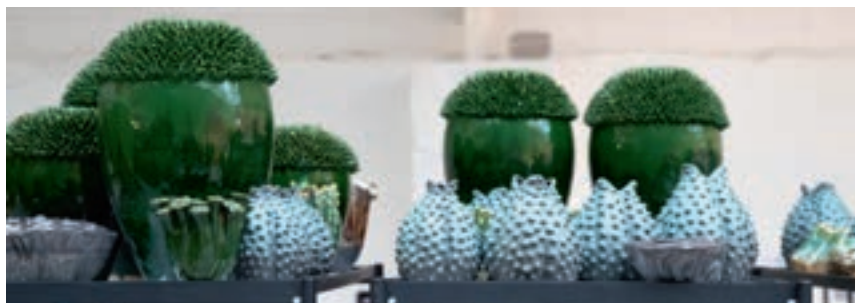
Kindla peale käime alati ka New Yorgis, Pariisis ja Frankfurdis toimuvatel messidel. Valikut on neis meeletult ja hea on näha, kellega ideed klapiivad. Seal ringi käies tekivad mõtted, mis hiljem realiseeruvad, võtavad oma näo ning saavad enda omaks. Võõrsil olles käime alati ka tehastes. Oma kollektsioone müüme Atlanta, Pariisi ja Frankfurdi messidel.

Kuidas te ühiselt uute ideedeni jõuate?

Aeg on teinud oma töö ja üldiselt tajume üksteise visioone päris hästi. Linda on käekirjalt selgema joonega, meile Taivoga meeldib rikkalikum.

↑ Shishi peakontoris saab terve aasta nautida nii jõule kui kevadet.

↑ Kunstiteost meenutavad vaasid asuvad ruume kaunistama 2020. aasta kevadel.

LÕPUTUD VÕIMALUSED

Montana Free

Riulisüsteem, mis on disainitud, et jääda samas valmis ootamatuteks muutusteks. Elu muutub, Tuju muutub, Vajadused muutuvad.

Riulidetaile ise ümber tõstes, annab Montana Free sulle vabaduse luua kodule sobiv kompositsioon, mis on kui suur puhas lõuend alustamiseks meistriteost. Valikus 12 standard kompositsiooni, neljas värvitoonis. Taustpaneel – Kvadrat Remix 2, 8 tooni.

Disain – Jakob Wagner, www.montana.dk

Montana

VEPSÄLÄINEN

MÖÖBEL | VALGUSTID | AKSESSUAARID

PÄRNU MNT 158/1, 11317 TALLINN, TEL +372 6009 903, info@vepsalainen.com
LIIVALAIA 53 (STOCKMANN 5. KORRUS) TALLINN, TEL +372 684 3806, tallinn@vepsalainen.com

← Millised saavad olema 2019. aasta jõulutrendid, on juba selge. Õige pea on paigas ka 2020. aasta visioon.

Te olete Ameerika turule liikumas?

Üle-eelmisel aastal lõime seal firma ja avasime Atlantas asuvas messikeskuses *showroom*'i. Kui Euroopas on messikeskused meie mõistes suured - Frankfurdis on näiteks kõrvuti kaksteist paari-kolmekordset halli, siis USAs on kõrvuti kolm kahekümnekorruselist hoonet. Meil on ühes sellises kesklinnas asuvas majas 16. korrusel ligi 300ruutmeetrine pind. Et see on aasta ringi avatud, on meile mitu korda lihtsam – tooted on huvilistele nähtavad ja huvilised jõuavad nendeni rutem. Muidu on üsna tavaline, et messile minnes ehitad alustuseks viis päeva enda ala üles, viis päeva müüd ja kolm päeva pakid. Energia, mida panustad, on meeletu! Euroopas messidel käies on meil nagu tuuritavatel bändidel kaks setti mööblit ja üks sett näidiseid. Teisiti ei saaks.

Millised on teie lähiaja plaanid?

Tahakski end paremini Ameerika turul kinnitada, areneda. Loomulikult on ka Euroopas tegutsedes arenguruumi – teenust saab alati paremaks muuta, tarnet lühemaks.

Milliste riikide tehaste tootmises esineb kõige rohkem hilinemist?

India töökultuur on pisut teine. Praegu-seks on see pisut paranenud, kuid tellimust tehes tuleb üks kuu kauba kättesaamise ajale siiski mõttes otsa liita. Samas on seal säilinud käsitööoskus imetabane ning kannatlikku meelt väärt.

Kuidas ebareaalselt kiires elutempos püsti püsida?

Loodus aitab. Tuleb võtta koerad, lapsed ja minna jalutama. Meil on Muhumaal maakodu, mis alati aitab ja kuhu Eestis olles alati jõuda püüame.

Samas on meil üsna selge kalender, mis aitab valmistuda. Kiiremad ajad on augustist jaanuari lõpuni. Peale seda valmistame uut kollektsiooni, käime tehastes, reisime. Maist augustini on rahulikum, kodus olemise aeg. Seda ootame me sel korral eriti, sest see suvi saab kaksikutele olema ju esimene. ●

← Suur osa peast läbi vilksatanud ideedest saavad teoks põhiselt Hiinas, väiksem osa Indias, Tais, Filipiinidel ja Indoneesias.

Parim valik põrandakatteid -
LOODUSLIKULT

25 aastat
alfalend
Põrandakatted ja poritõkked

VILL
SISAL
MEREROHI
DZHUUT (JUTE)
VAIPKATTED
VALMISVAIBAD
PLAATVAIBAD
LINOLEUM
SPORTKATTED
KUMMIKATTED
PORITÕKKED

www.vaip.ee
alfalend@alfalend.ee

TALLINNAS: Forelli 10, tel 646 1121
TARTUS: Kauplus Alfalend Põrandakatted
Aardla 25, tel 736 6185
PÄRNUS: Riia mnt 23,
tel 443 2260, 511 0098

KOODUU

Lightbulb icon, Speaker icon, BT, USB icon, Home icon

Kui need seinad räägiksid...

... siis mida nad pajataksid? Ühtlase halli värvi või klassikalise tapeedi alla peidetuna pole neil ilmselt palju öelda. Põnevaid lahendusi, millega koduseid ruume või töökohti ilmestada, on õnneks mitmeid. Ole vaid mees ja oska valida!

Tekst Riina Jussila Fotod OKKA, Grovener, Monika Järg

Männiokastest mürasummutaja

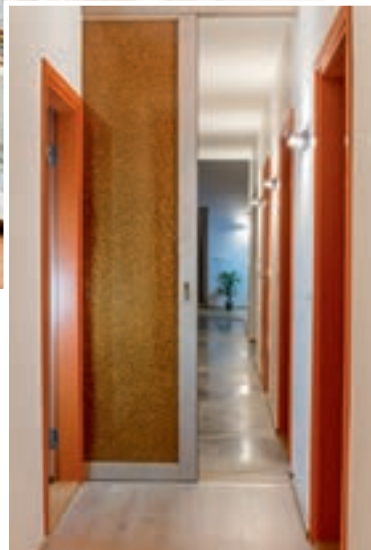
PÕLVAMAA METSADE MÄNNIOKASTEST HELINEELAVAD ning dekoratiivsed OKKA seinapaneelid on praeguseks võitnud juba ka Saksamaa, Soome ja Šveitsi inimeste sümpaatiat. Idee autor ja OÜ Okkastyle asutaja Margus Siilik ütleb, et ökoloogiliste paneelide tootmise mõte tiksus tema peas juba ammu, kuid esimese prototüübini jõuti kümnekond aastat hiljem. Täna töös olev tehnoloogia võimaldab männiokkad mitme sentimeetri paksuseks õhuliseks paneeliks kokku siduda. See tähendab omakorda seda, et lisaks dekoratiivsele paneelile arenes välja akustiline paneel. OKKA seinapaneel kuulub kõrgeimasse A kategooria helineelduvuse klassi ja nii sobib see hästi kontoritesse, kodusesse ja mujale, kus on soov vähendada liigset kaja ja müra.

Siiliku sõnul on okkastest valmivate paneelide suurimad plussid loodussäästlikkus. Maailmas, kus plastik võtab igas vallas võimust, jätab Lõuna-Eestis valmiv paneel elutsükli lõpus maha olematu jälje. „Okkaid kasutades anname ka metsa järelsaadustele lisandväärtuse,“ ütleb Siilik.

Protsess ise näeb välja nii, et esimese asjana okkad kuivatatakse, immutatakse tulekindlaks ning pannakse vormidesse, mis on tehtud linavilti ja -kangast kasutades helineelavaks. Okkapaneele ümber valmiv raam ja okkastele antav värvitoon ning valgustus annavad sisekujunda-

← Paneeli valmistamiseks kasutatud okkad tulevad Riigimetsa Majandamise Keskuse jätkusuutlikult hallatavatest metsadest.

jatele, disaineritele või koduomanikele väga laia mängumaa. „Rõõmu teevad just korduvtellimused. Järelikult oleme õiget lahendust pakkunud,“ tõdeb Siilik ja lisab, et lähiajal plaanitakse välja tulla ka mitme uue lahendusega. Hetkel on need veel tootearenduses ning vajavad lihvimist.

↑ Millist värvi okkad paneelil olema saavad, on kliendi otsustada.

→ Mitte ainult seinapaneel, vaid ka hea ruumialdaja.

TEMPUR® - ÜKS JA AINUS!

Erilisest materjalist madrats, mille peal on tervel perel mõnus.

Kõik teavad, et halb asend ja vale surve kehale magamise ajal on halva une või magamatuse ning selja-, kaela- ja liigesvalude üheks peamiseks põhjuseks.

TEMPUR®i abil on keha kõige õigem asend anatoomilises asendis, mis tekitab vabastatuse tunde tagades samas sügava ja terve une.

TEMPUR®i madratsi või padja ost on investeering enda ja terve pere heaolule ning tervisesse, sest magamine ja sellest tekkiv heaolu/rahulolu on meie elu väga oluline osa.

Tempur Esindussalongid:
 Roseni 9, Tallinn, E-R 10-18 ja L 11-16
 Järve Keskus, Pärnu mnt.238, Tallinn, E-P 10-21

TULE PROOVIMA!

↑ Lihtsalt paigaldatavad kleebised saab kääride või paberinoaga lõigata endale meelepärasesse vormi.

Sein kleebisega stiilseks

OKASTEST PANEELIDE KÕRVAL SAAB oma elamisse või kontorisse nobedalt uut ilmet tekitada ka seinakleebiste abil. Innovatiivne Eesti ettevõtte Governeer on algust teinud puidust seinamaterjali valmistamisega, mille paigaldamine ja kinnitamine on lihtsamast lihtsam. „Selle paigaldamine on sama lihtne kui kleeplindi kasutamine ning selleks pole vaja ühtegi tööriista. Kleebiste abil saab olemasoleva seina muuta puitseinaks või luua unikaalseid aktsentmusterid,“ räägib ettevõtte turundusjuht Karl Saluveer.

Mugavaks teeb toote kasutamise ka selle kiire paigaldamine – kui lasta kätel usinalt käia, jõuab ühe tunniga ära katta nelja ruutmeetri seina. See tähendab, et üks tavaline kodusein saab uue näo poole päevaga. Mingit ruumi ettevalmistust protseduur ei vaja.

„Meie toodete puhul on naturaalne puit kaetud uuedusliku kõvavahaõliga, mis teeb materjali ka lihtsalt hooldatavaks,“ räägib Karl ja ütleb, et kinnituseks kasutatav liim on täpselt nii tugev, et see seinas püsiks, kuid mida tulevikus soovi korral suuremate probleemideta kõrvaldatud saab.

Innovatiivne lahendus sobib hästi magamis- ja elutubadesse, kuid istub ka avalikesse ruumidesse – fuajeedesse, kontoritesse ja vastuvõturuumidesse.

Paneel kui kunstiteos

TEKSTIILIDISAINER MONIKA JÄRGI TOODETAVAD seinapaneelid passivad suurepäraselt ruumidesse, mis vajavad eelkõige heli summutamist. Ehkki tooted näevad stiilsed välja ja on seinas otsekui kunstiteose eest, on disaineri sõnul nende dekoratiivsus teisejärguline. „Paneelid aitavad eelkõige ruumi akustikat paika saada. Täna, kus ruumid on avarad nii tööl kui kodus, on see levinud vajadus,“ ütleb Monika.

Pole harvad need korrad, mil Järg ise kliendi juures kohal käib, ruumid üle vaatab, probleemid ära kuulab ning seejärel akustika parandamiseks paneelidele sobivad asukohad paika sätib. „Tavaline on olukord, kus esimese korruse suurest avarast kööktoast läheb avatud trepp avatule teisele korrusele. All tekkiv lärm levib üles ja võib häirida üsna tugevalt. Tegelikult on sellistele probleemidele ilma, et peaks ümberehitust tegema, lahendused olemas – paneelid. Kui palju neid vaja läheb, sõltub ruumi suuruselt ja eelkõige on oluline nende asukoht,“ räägib Järg.

Monika valmistatavate paneelide sisuks on erinevatest tootmisjääkide kiududest pressitud segu. Kattematerjalideks vilt või Eestis loodud naturaalne sisustuskangas FLY. „Vilt on põhjamaine ja meile omane materjal. FLY kangas mõjub kergelt ja õhuliselt, kuid selle struktuursus ja reljeefsus toetab paneeli funktsiooni. Mida reljeefsem on materjal, seda paremini aitab see kaasa paneeli helisummutavatele omadustele,“ lisab Järg.

↓ Disainer Monika Järg näitab, kuidas takjaribadega kinnituvate täppide asukohta ja mustrikombinatsiooni muuta.

Sisustuskeskus.ee müügisalong:

PÄRNU MNT 139C/1, TALLINN

T-R 10-18 | L 10-16 | P-E suletud

www.sisustuskeskus.ee | info@sisustuskeskus.ee

 SISUSTUSPARADIIS

www.sisustusparadiis.ee

SisustusEst OÜ

Metsanurga tee 12 Roobuka küla

Saku vald 75516 Harju maakond

5600 3750, info@sisustusparadiis.ee

Veebruari pakkumised:

Dormeo madratsid -20%

Sleepwelli kontinentaalvoodid -20%

Sepised kuni -25%

Ja palju teisi häid pakkumisi!

Köögi tasapindade kirju maailm

võlub, võib hiljem osutada mitu korda kulukamaks. Näiteks võib hakata töötasapind nabi kasutusaja järel näitama esimesi kriime või osutada ootamatult niiskustundlikuks.

Erinevused kultuurides, erinevused köökides

Kööki planeerima asudes on esmatähtis kujundada see just enda vajadusi silmas pidades. Lausmäe sõnul arvestatakse ideid paberile pannes praktilisuse ja trendide kõrval ka kultuuriliste eripäradega. Näiteks Vahemeremaades armastavad inimesed marmorist töötasapindu ja on jäänud neile aastakümneteks truuks. Marmor on toidumeika elanike lemmikmaterjal eelkõige seetõttu, et kivi hoiab hästi jahedust ja nii on sellel näiteks mugav pastat rullida. „Itaallasi ei häiri, kui köögitasapinnal ilutseb mitukümmend aastat vana õli- või punaseveiniplekk. See on nende jaoks loomulik ja osa igapäevaelust,“ sõnab arhitekt. Eestlaste puhul on aga vastupidi - meil eelistatakse selgust ja puhtaid pindu, mis peaksid samas ka kaua vastu ning püsiksivad veatud. „Kodudes on eestlased üsna julged katsetajad. Palju on neid, kes endale juba mitmendat elamist loovad ning soovivad teha midagi põnevamat ja väljakutsuvat. Eramajades ollakse köögilahendustele valmis üha suuremat rõhku panema,“ ütleb Lausmäe.

Luksuslik graniit

Marmor kõrval on teine väärikas materjal stiilne graniit. „Graniidiga saab lubada ka tööpinnaluseid kraanikausse, mis on head, sest neil puuduvad servad, kuhu mustus koguneda saaks. Seega on graniitpindu tunduvalt lihtsam puhastada,“ sõnab Lausmäe. Ehkki ka graniit võib õli ja näpjalgi endasse talletada, on poes saadaval spetsiaalsed kemikaalid, mis neid hõlpsalt eemaldada aitavad. Seda kinnitab arhitekti enda kogemus – müügil olevad ained tõepoolest aitavad. Kui hankida juba poleeritud pinnaga graniit, mõjub see ise tõrjuva kihina ning muret on veelgi vähem. Graniidi suurim pluss on selle esteetiline pool, mis lubab mängida tööpinna paksusega. Nii on näiteks võimalik tekitada töötasapinnale serv, mis jätab mulje, et pind on paks, ehkki ta seda pole. „Disaini koha pealt on see ideaalne materjal,“ ütleb ta.

Kunstmaterjalid teevad silmad ette

Kallimate materjalide kõrval pakuvad konkurentsi kunstmaterjalid. Tänapäeva tehnilised võimalused

Köök pole enam ammu üksnes koht, kus kärmelt toitu valmistada, vaid ruum, milles aega veeta ning kus kohtuvad funktsionaalsus, kvaliteet ja õdusus.

Tekst **Riina Jussila** Fotod **Pille Lausmäe**

Uue köögi loomisel on töötasapind kindlasti see, mille pealt kokku hoida ei maksaks. Luksuslik marmor või graniit? Ehk hoopis kunstkivi või täispuit, stiilne kõrgsurvelaminaat? Valikut, millist materjali kasutada, jagub igale maitsele.

Endanimelise sisearhitektuuribüroo arhitekt Pille Lausmäe sõnul hakkab tasapindu valides rolli mängima eelkõige rahakoti suurus, varasemad kogemused aga ka teistelt saadud soovitusel. Suurimat rõhku soovitab ta kööki soetades pöörata aga eelkõige kvaliteedile. Odavaim variant, mis esmapilgul

FRANKE TÄIUSLIK KÖÖGITEHNIKA

UUDIS!
COPPER EDITION
FRANKE VASE
VÄLJALASE

VALAMUD
SEGISTID
ÕHUPUHASTID

*Make
it
Wonderful*

FRANKE

www.franke.ee/ks

lasevad järele teha näiteks ka marmorit ja graniiti, mis vähem asjatundliku silma löplikult petta suudavad. Marmorit imiteeriva kunstkivi üks imepisike miinus on vaid materjali löikepinnal puuduv marmorile omane muster. Vastupidavuselt on see aga suurepärase.

„Vahepeal olid moes väga õhukesed tasapinnad ja ka siis osutus kunstkivi heaks lahenduseks. Ühesentimeetrise paksusega plaati looduslikust marmorist juba valmistada ei anna, kuid kui kööki sobiks just kolme meetri pikkune ja ühe meetri laiune laud, tulebki kunstkivi appi,“ ütleb Lausmäe. Kunstkivist tasapinnad on saanud lemmikmaterjaliks nii kodu- kui bürooköökid. Kui siiani oli kunstkivi säbrulise mustriga või ühetooniline, siis viimastel aastatel on imiteerima asunud looduslikke kivimeid. Kunstkivide kasuks räägib Lausmäe sõnul veel asjaolu, et need ei mõju banaalse ja odavana, nagu teised järeletehtud materjalid.

Laminaat pakub konkurentsi

Betoonist ja paekivist töötasapinnad on oma rustikaalsusega võitmas üha suuremat populaarsust, sest oma isikupäraga aitavad nad ruumile lisada soovitud atmosfääri ja emotsiooni. Mõlemad looduslikud kivimid on oma olemuselt aga poorsed ja kapriissed, mistõttu soovitab Lausmäe neid enne kasutuselevõttu vastavate ainetega kindlasti töödelda. „Betoonist töötasapinnad on sobilikud eeskätt interjööri, kus nad on stilistiliselt õigustatud: loftid, tehasemiljööga ruumid,“ sõnab Lausmäe.

Kui paekivi seostati varem valdavalt ajalooliste interjööridega, siis nüüd on see leidnud palju kasutust

ka minimalistlikes lahendustes. Omadustelt sarnaneb see püsiva, ent pirtsaka marmoriga.

Üks soodsamaid tööpindade lahendusi on laminaat, mida ei tasu enam sugugi alahinnata. Laminaate on väga erinevaid ning need võivad püsivuse ja kvaliteedi poolest silmad ette teha nii mõnelegi kallimale materjalile. Laminaati kasutades võiks eelistada ühevärvilist lahendust. 90ndatel aktiivselt kasutusel olnud graniidimuster jäägu oma võltsi ja odava ilme pärast minevikku.

Trendid puhuvad Itaaliast

Itaalias Milanos toimuvatel kevadistel messidel keskendutakse köögimööbli trendidele igal teisel aastal. Suurimad muudatused toimuvad värvides ja materjalides. Mõned aastad tagasi jõudsalt püünele tõusnud kunstkivi on töötasapindadele lisaks toonud kunstkivist kapiuksed. „Tegu on naturaalse kivi imitatsiooniga, mis on väga õhuke – 4 või 6 millimeetrit. Sellega saab hästi katta uksi, mis mõjuvad ülimalt efektselt,“ räägib Lausmäe. Messidel eksponeeritavaid kööke on töös aga üpris keeruline rakendada. „Kui seal on need sätitud 50-ruutmeetrisele pinnale, siis Eestis tähendab see ühe korteri suurust,“ sõnab sisearhitekt.

Trend, et köök pole laboratoorium, kus on ülemised kapid ja alumised ning inimene nende keskel toimetamas, on tänaseks kadumas. „Ka kinnisvaraarendustes on köök juba üks osa elutoast, millega kaasneb üha enam ka köögisaar, kus kasutatakse samamoodi looduskivi või sellele vastavat imitatsiooni. Seega tasub kööki looma asudes ja tööpindadele mõeldes tõepoolest kõik nüansid põhjalikult läbi kaaluda.“ ●

↑ Kvaliteetne töötasapind võib olla kallim, kuid pikemas perspektiivis tuleb see rahakotile igal juhul kasuks.

*Kas ka Sina
soovid täiuslikku
kööki?*

*Vali kivist
töötasapind!*

→ Aastal 1944 asutatud artelli Standard esimesed tooted olid kontorilauad ja -toolid. Kunagine seinadekoratsioon meenutab ettevõtte asutamisaastat.

Standard 75

kolmveerand sajandit mööblidisaini Eestis

Ühiskondlike ruumide sisustamisega tegelev ettevõtte Standard on oma valdkonnas tegutsenud juba aastast 1944. Kolmveerand sajandi vältel on muutunud nii tootmise tehnoloogia, poliitiline taustsüsteem, pakutav sortiment kui ka turusituatsioon.

Tekst **Mari Hiemäe**

Fotod **Standard**

↑ Edukate tööliste grupipilt seitsmekümnendatest.

Aastal 1944 liideti kokku neli värkstuba ja alguse sai mööblitootmise artell Standard. Samal aastal toimus ka esimene eksport, kui Moldaaviasse läksid teele viinamarjakastid.

1960ndatel sai ettevõttest Eksperimentaal Mööblivabrik Standard ja määravaks sai uus suund – mitte ainult toota mööblit, vaid seada tootmine teaduslikule alusele. 1979. aastal muudeti Standardi ettevõtte nimetus Eksperimentaalvabrikust ümber Tallinna

Teaduslikuks Mööblitootmiskoondiseks Standard.

Lisaks hulgitootmisele sai koondise ülesandeks mööbli arengusuundade uurimine, uue mööbli konstrueerimine, kujundamine ja tehnoloogia ette-

valmistamine kogu Eesti mööblitööstuse jaoks.

Sel ajal vurasid masinad ja töökaed ühtekokku viies tsehhis, mis asusid Tallinnas Marja, Madara ja Kalinini tänaval, samuti Lelles ja Harjumaal ning Kosel. Lisaks toodeti Rakveres köögimööblit. Toodanguks olid seksioonkapid, pehmemööbel, mitmesugused lauad, laste- ja söögitoamööbel, kabinetimööbel ja saalidoolid. Pool koondise toodangust läks asutuste ja ühiskondlike ettevõtete tellimuste täitmiseks. 1980. aastal Moskvas toimunud olümpiamängude puhul saadeti Standardi mööblit kokku 28 olümpiaobjektile.

1991. aastal moodustati Tallinna Teadusliku Mööblikoondise Standard baasil riiklik aktsiaselts Standard. 1994 Standard erastati ja kannab sellest ajast nimeust AS Standard.

Jaanuaris 1998 alustati ettevõttes suurte ümberkorraldustega, mille eesmärk oli kontsentreerida kogu tootmine kahte vabrikusse, et tõsta efektiivsust ja vähendada märkimisväärselt tootmisega seotud kulusid. 1999. aasta jaanuarist jätkabki Standard tootmist Marja ja Kose vabrikutes.

Kaheksakümnendatel oli tootmiskoondis omalaadseks baasettevõtteks TPI keemiateaduskonna puidutöötlemise tehnoloogia eriala üliõpilastele. Koondise uues olmekorpuses Marja tänaval asus TPI puidutöötlemise tehnoloogia katee-

↑ Artellijärgsel ajajärgul kandis ettevõtte nimeust Tallinna Teaduslik Mööblitootmiskoondis "Standard". Tootmine käis Kalinini tänava (praegune Kopli tänav) tootmishoones. TTMTK „Standardi“ baasil moodustati 1991. aastal riiklik aktsiaselts, mis erastati 1994. aastal ja sai nimeks AS Standard.

KABINETMÖÖBEL 1965. A.
 AUTORID: U.UMBERG, T.VELBRI
 МЕБЕЛЬ ДЛЯ КАБИНЕТА 1965Г.
 АВТ. У.УМБЕРГ, Т.ВЕЛЬБРИ

↑ Omaaegne kabinetmööbel aastast 1965. Lakooniline, funktsionaalne ja kvaliteetsetest materjalidest. Disainerid Udo Umberg ja Teno Velbri.

→ Avatud kontori jaoks loodud kontoremööbel aastast 1965. Disainerid Teno Velbri ja Valdek Peep.

↗ Omaaegne tootmine eeldas suures mahus käsitsi tehtavat tööd.

Kandke kodu puhtuse eest hoolt BOSCH'i tolmuimejaga!

Ostke ükskõik milline kampaanias osalev BOSCH'i tolmuimeja, proovige seda kodus ja kui toode ei vasta teie ootustele, tagastame teile algselt tasutud summa.

Kampaania kestab **10. jaanuar 2019 - 28. veebruar 2019.**

Rohkem infot www.euronics.ee

 BOSCH
Loodud kestma

-100€

249.99

Tavahind 349.99

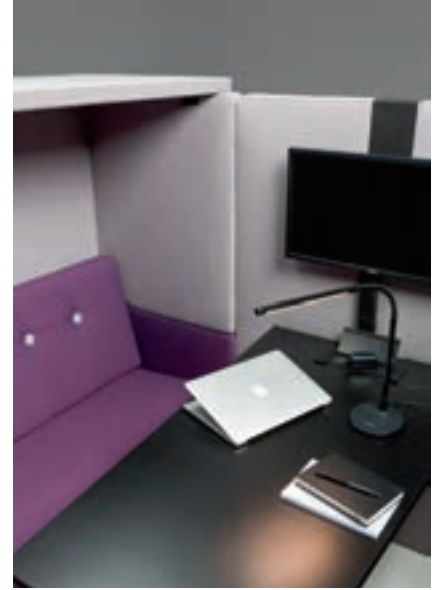

*Kampaanias osalevatele mudelitele

Tolmuimeja Bosch Athlet
BCH6256N1

- Juhtmevaba
- Võimsus 2400W
- Kõik pörandad ja vaibad
- 25,2 V Li-ion aku

↑ @OFFICE nime kandvasse tootesarja kuulub heade akustiliste omadustega minikabiin, mis pakub eraldi olemise võimalust avatud planeeringuga ruumis ning on sobiv näiteks privaatsete koosolekute läbiviimiseks. @OFFICE tooteperekonda kuuluvad ka akustilised tugitoolid ja diivanid. Disainer Katrin Soans.

← Standardi tegevuse põhisuund on läbi aastakümnete olnud praktiliste sisustuslahenduste pakkumine ühiskondlikesse ruumidesse. Rahvusvärvides tööpaik on valmistatud müraneelavatest akustilistest materjalidest, et pakkuda avatud kontori tingimustes paremat võimalust eraldumiseks. Disainer Katrin Soans.

VEEPISAR AS

Aknakatete valmistaja aastast 1994

AS Veepisar alustas rulookardinate tootmist ja müümist 25 aastat tagasi. Praegu on meie valikus kõik enamlevinud aknakatelahendused hoone sise- ja välitingimustesse. Aknakatete maailmas on tuhandeid tooteid – oleme teinud oma valiku lähtudes süsteemide töökindlusest ja vastupidavusest. Soovime, et ka kõige intensiivsema kasutuse korral teeniks meie poolt pakutud aknakate kasutajat kaua. Meie tooted on end tõestanud paljudes koolides, lasteaiades, haiglates, büroodes ja muidugi tuhandetes kodudes üle Eesti.

AS Veepisara töötajate keskmine tööstaaz on ettevõttes 14 aastat. „Julgen öelda, et me teame, mida teeme, ja suudame lahendada ka kõige keerukamad väljakutsed.”

Täname teid kõiki usalduse eest veerandsaja aasta jooksul!

Uute ja peatsete taaskohtumiseni!

Indrek Koort, AS Veepisar juhataja

www.veepisar.ee

AS Veepisar salong Tallinnas
Sõpruse pst 176
E-R 10-19, L 10-16, P suletud
Tel 6733 528, 507 6717

der õppeklasside, laborite ja töökodadega tulevastele mööblispetsialistidele.

Mööblit on valmistatud ja müüdud nii rublade, kroonide, dollarite, eurode kui ka talongide eest. Standardi mööbli järjekorras on Mööblimaja uste taga seistud ööpäev ringi. Nõukogude ajal töötas Standardis üle 1000 inimese, praegusajal on töötajaid 220.

Kvaliteedi tagamiseks on Standard oma tegutsemisaja jooksul teinud koostööd mitme põlvkonna juhtivate tootedisaineringiga. Nende loodud mööbliesemed ning sisearhitektuurilahendused on kujundanud pikkade aastate vältel olulisemate Eesti avalike ruumide nägu. Nõukogude Liidu kontekstis näitas omaaegne ettevõtte piisavalt kõrget taset, et Standardis valminud mudelid võeti tootmisesse ka mitmel pool mujal liidus.

2019. aastal jaguneb tänapäevase Standardi äritegevus kahe põhisuuna vahel: büroopindade sisustuslahenduste

ja hotellide ning muude projektipõhist lähenemist vajavate ruumide sisustamise ärisuund. Moodne Standard on partneriks mitmele rahvusvahelisele hotelliketile, nagu Hilton, Radisson BLU jpt. Ettevõtte haare on laienenud üle Euroopa, kuid projektipõhiselt on Standardi sisustuslahendused jõudnud ka Aafrikasse, Aasiasse ning Ameerikasse. Tallinnas asuva Standardi erimööbli tehase tootlikkus on üks suurimaid Põhja-Euroopas. ●

↑ Moodsa kontori mööblilahendus. Funktsionaalsus, lakoonilised vormid ning elegantne stiil on endiselt olulised märksõnad. Lisandunud on mõtteviis, et mööbel võiks parandada ka ruumi akustilisi omadusi. Disainer Katrin Soans.

Deltabeam Composite Beam

©Adam Mork

- Rohkem kui 10 000 ehitist üle maailma on ehitatud taladega Deltabeam, sealhulgas ka Eestis.
- Lihtne ja kiire karkassi ehitus
- Pikk sille - rohkem avatud ruumi
- Paindlik hoone põhiplaan kogu elutsükli vältel
- Säästab ehitise kõrgust - 10 korrust 9 asemel
- Lihtne paigaldus kütte-, ventilatsiooni- ja konditsioneerisüsteeme
- Kõrge tulepüsivus ilma lisakaitseta

PEIKKO EESTI OÜ
Peterburi tee 75A, Tallinn
Telefon: +372 60 742 86

www.peikko.ee

www.peikko.com

↑ Pumba siseosaks sobivad kõige paremini seinamudelid, mis kinnitatakse lae alla, kuid mitte kõrgemale kui 2,5 meetrit põrandast.

Milline soojuspump kuhu ja kellele?

Olgu tegu eramu, korteri või bürooga, siis maaküte, õhksoojuspump või õhk-vesi soojuspump on abimehed, mis garanteerivad soojad ruumid ning tarbevee. Ent millist süsteemi ja kuhu valida, kui valikuid on rohkem kui küll?

Tekst Riina Jussila, Kliimaseade.ee Fotod Shutterstock

MILLINE LAHENDUS ON OTSTARBEKAIM, sõltub mitmest tegurist. Rolli mängivad ruumi suurus, hoone soojapidavus, asukoht, olemasolev kütte- ja ventilatsioonisüsteem jpm. Mida suurem on maja, seda suurem on maasoojuspumba kasumlikkus. Samuti sobib see süsteem suurepäraselt hoonetele, kus on põrandaküte või radiaatorid.

Säästlik maasoojuspump

Valikurohkuses mängib maasoojuspumba kasuks eelkõige säästlikkus. Kulud, mis muidu läheksid küttepuudele, -õlile või muule, jäävad sedapuhku ära ning ainus püsiv väljaminek, mis maasoojuspumba puhul tekib, on süsteemi töötamiseks vajalik elektrienergia. Pumba kasuks

räägib ka selle lihtne kasutamine – tegu on automaatse lahendusega ning kord, kui see juba seadistatud, töötab see nii, et ise kütmise pärast pead vaevama ei pea. Tegu on vaikse, töökindla ja õhku säästva lahendusega, mille ainsa miinusena võib nimetada tööga, et ühe ruutmeetri suuruse pinna kütmiseks vajab süsteem hoone ümber 3,6 ruutmeetrit vaba pinda. Kui piisavalt palju ruumi pole ning puudub ka võimalus kasutada vertikaalkollektorit, tuleb kaaluda teisi kütteallikaid. Mitte üldse kehvemalt teeb töö ära näiteks õhk-vesi soojuspump.

Töökindel õhk-vesi soojuspump

Kui maasoojuspump vajab töötamiseks suuremat maapinda, siis õhk-vesi soo-

juuspump mitte. Tema kogub soojusenergiat ümbritsevast välisõhust ning kannab selle seejärel üle kütteveele. Viimane tähendab seda, et soojusenergia tuleb tasuta kätte ehk vaja läheb üksnes selle ülekandesüsteemi.

Maakütte või õhk-vesi soojuspumba energiakulud on madalad. Nende kasutuserinevus seisnebki eelkõige hoonest ja seda ümbritseva ala näitajatest. Võrreldes maaküttega on õhk-vesi soojuspumba plussid maakollektori puudumine, mille paigaldamine on mõnikord raske ja vahel ka võimatu.

Rahaliselt tasub õhk-vesi soojuspump end kiiresti ära. See vajab töötamiseks elektrit, kuid annab vastu mitu korda rohkem energiat. Süsteem reageerib õhu-

KURAT, EESTI RIIGI
ON OMADEGA
TÄIESTI PER

PERFEKTNE KOHT
ELAMISEKS!
IDEAALNE KLIIMA!

Daikin teeb elu paremaks! Kõigi aegade ilusaim ja efektiivseim **õhk-vesi soojuspump**
Daikin Altherma 3 muudab olemise mõnusaks väga väikeste kuludega ja loodust säästes.
Uus külmaaine R32 annab täiesti ebamaiseid tulemusi.

Daikin ametlik maaletooja Baltikumis: OÜ Airwave, Suur-Sõjamäe 50a, 11415, Tallinn info@airwave.ee
www.soojuspumbad.ee

↑ Õhksoojuspump, mis sobib ideaalse lahendusena ka maakodusse.

↑ Õhksoojuspumba siseosa tekitab küll vähe heli, ent seda ei tasuks siiski panna magamistuppa.

↑ Õhk-vesi soojuspumpa on lihtne kombineerida majas olemasoleva küttesüsteemiga.

temperatuuri muutumisele kiiresti ning kohandab võimsust kohe, kui päike välja tuleb ja ilm soojemaks läheb. Nii sobib see suurepäraselt põhjamaisesse kliimasse, kus pirtsakas ilm temperatuuridega nii suvel kui talvel korralikult mängib.

Õhk-vesi soojuspumba üks suurimaid eeliseid on selle lihtne kombineeritavus majas juba eksisteeriva küttesüsteemiga. Suurimat kasu toob õhk-vesi süsteem pörandakütte puhul, kus soojuskandja temperatuur on madal. Ka tänapäevased radiaatorid ja konvektorid sobivad õhk-vesi soojuspumbaga.

Kõnealune küttelehendus sobib hästi ka vanematesse majadesse, kus küttesüsteem on juba olemas, kuid kulud kütusehinna tõttu liiga kopsakaks kasvanud. Õhk-vesi soojuspump sobib ka siis, kui puu- või kivisöekatla kütmisest saab n-ö isu täis. Puukatlagaga võrreldes püsikulu soodsamaks ei lähe, küll aga tekib rohkem vaba aega. Õli- või elektrikatlagaga võrreldes on sääst püsikuludelt kuni 65%.

Õhk-vesi soojuspumba soetamisel on oluline veenduda, et huvipakkuv soojuspump oleks sobiv põhjamaistele kliimaoludele.

Mugav õhksoojuspump

Eestis on nii sooje suvesid harva, kui ruume jahutada tahaks. Ometi said töö- ja kodulaudadel vuravad ventilaatorid möödunud suvel poodidest lihtsalt otsa. Jagus nii neid, kes konditsioneerid paigaldamisele mõtlema asusid, ja samuti neid, kes olid õhksoojuspumba oma elamisse juba toonud.

Mida tõhusam on õhksoojuspump, seda külmemas kliimas sellega kütteenegi

toota saab. Uued õhksoojuspumbad ongi ehitatud nii, et jahedal ajal ammutavad nad õhust soojust isegi karmi pakasega (kuni -25 °C), aidates sel moel küttearvet vähendada. Suvel saab neid kasutada aga konditsioneerina, mis tagavad mõnusa jaheduse ka tõelise kuumalaine korral. Õhksoojuspumba jaoks on parim asukoht madalamatel korrustel, sest soojus levib suunaga alt üles.

Moodsaid soojuspumpasid saab juhtida distantsilt. Nii näiteks võib kasutaja alandada hommikul kodust lahkudes toatemperatuuri madalamale tasemele või panna maakodu soojenema ajaks, mil sinna nädalalõppu veetma minnakse. Õhksoojuspumba hind, mugavus ja energiakulu on väga mõistlikus seoses, süsteem on töökindel ja võib öelda, et hooldusvaba.

Energiaarvestus toob selguse

Jarek Kurnitski, TalTechi hoonete energiatõhususe ja sisekliima professor

Kõige olulisem on kliendi maja andmetega tehtud energiaarvutus. Sealt selgub, mis on reaalne kokkuhoid kilovatt-tundides. Valikut tehes loeb see, missugust säästu saab ettevõtte lubada. Tähtis on jälgida toote energiamärgist ja seda, kui hästi seade külmas kliimas töötab. Kindlasti tasub uurida, kui palju huvipakkuvat süsteemi on paigaldatud ja kui rahul on nende kasutajad.

Temperatuuride puhul hoiatan ette, et kõik soojuspumbad on ette nähtud madalatemperatuurilistesse küttesüsteemidesse, vastasel juhul efektiivsus paratamatult langeb. Soojuspumba valides tuleb arvestada ruumide suuruse, paigutuse ja maja soojustusega. Korterelemus pole talvel soojuspumbal mõtet, sest kui hoonet köetakse kaugküttega, ei anna see midagi juurde. Pumbal on mõtet siis, kui sel-

lega suvel ruume jahutada. Selleks on parim lahendus õhksoojuspump, mille välisosa on võimalik paigaldada rõdule ilma, et see maja fassaadi häirima hakkaks. See ettevõtmine eeldab mõistagi korteriühistu heakskiitu.

Maakodusse, kus väga sageli ei käida, on parim lahendus õhksoojuspump. Selle hankimisel on mõistlik soetada mudel, mis laseb temperatuuril langeda madalale, kümne kraadi peale, mis on piisav, et vesi ära ei külmuks. Kindlasti vajab see pump kaugjuhtimise moodulit, et temperatuuri saaks reguleerida mobiiltelefoniga kaudu. Nii saab maakodu soojendada hakates pumbas temperatuuri tõsta, et kohale jõudes ruumid juba soojad oleksid.

Õhksoojuspumba plussiks on ka kiire soojuse saamine. Näiteks pörandakütte puhul võtaks ruumide soojenemine tunduvalt kauem aega.

Thermia

Inverter Mini

1.5-7 kW

maasoojuspump

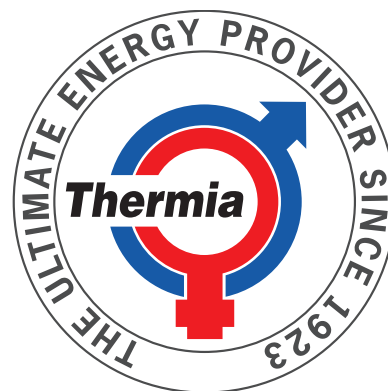

oma klassi

VÕIMSAM
VAIKSEM
SÄÄSTLIKUM

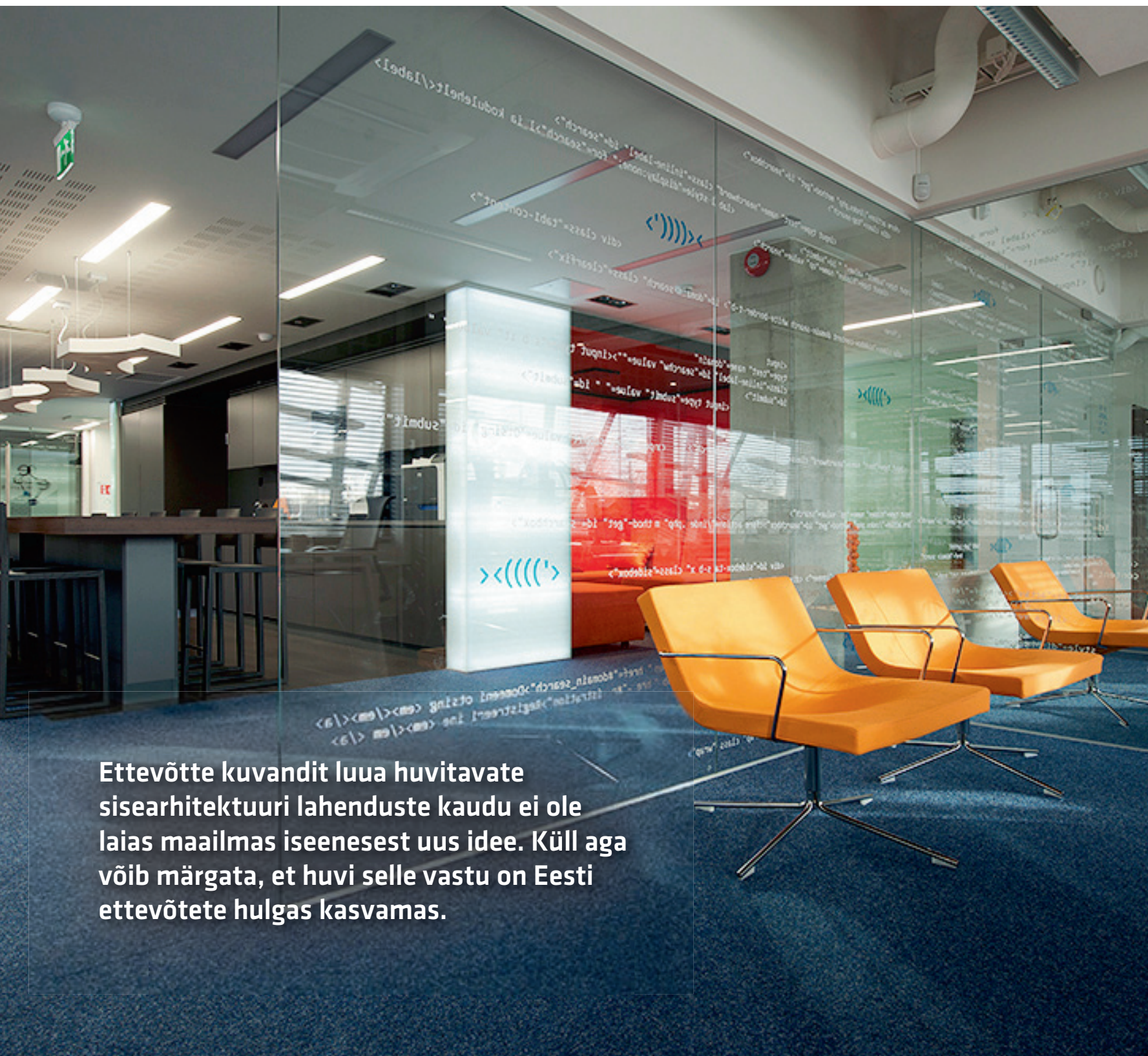
6390€

ilma paigalduseta

www.soojuspumbad.ee

Ettevõtte visiitkaardiks

Ettevõtte kuvandit luua huvitavate sisearhitektuuri lahenduste kaudu ei ole laias maailmas iseenesest uus idee. Küll aga võib märgata, et huvi selle vastu on Eesti ettevõtete hulgas kasvamas.

sisearhitektuur

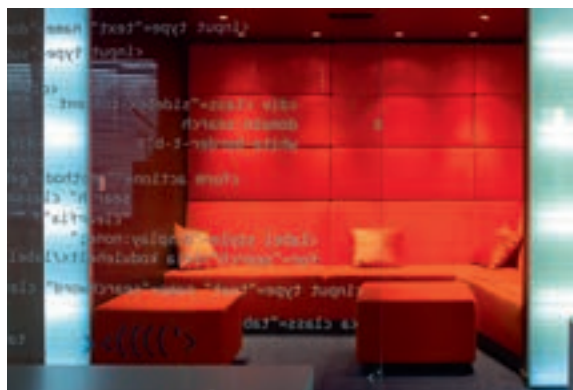
Tekst **Mari Hiimäe** Fotod **Terje Ugandi**

Sisearhitekt Ville Lausmäe sõnul võib Eesti kontorite puhul näha praegu midagi sarnast nagu üheksakümnendatel kodukujundusega – ühel hetkel see lihtsalt avastati. „Nõukogude ajal tegeles sisearhitekt Eestis ju ainult kas seeriamööbli või avaliku interjööriaga. Alates üheksakümnendatest võib rääkida professionaalsest sisearhitektuurist kodudes. Mina tunnen, et nüüd on toimunud see murrang ka ettevõtetes,“ leiab Lausmäe. Tema sõnul peetakse ettevõtete puhul praegu üha enam oluliseks, et sisearhitektuur kommunikeeriks ettevõtte olemust ning seda nii klientide kui ka töötajate jaoks.

Üks põhjus, miks ettevõtted on hakanud sisearhitektuuri kaudu kuvandiloomesse rohkem panustama, on majanduse hetkeseis ning elatustaseme kasv. Sellepärast on ka keskmise rendikontori pind tänapäeval kvaliteetsem, kuna klient on maksujõulisem. Kui paarikümne või veel ka kümne aasta taguste kontorite üldmulje kujundasid suuresti identiteeditud üleni hallid või valged kuubikud, mille kvaliteeti püüti paremal juhul tõsta mõne efektsema mööblitüki või nurka paigutatud kummipuuga, siis tänapäeval on asi muutunud värvikamaks ning isikupäraseid sisearhitektuuri lahendusi kavandatakse tihti juba ruumide ehitamise järgus. Ettevõtetes tekib rohkem jääki, mida kasutatakse üha sagedamini kontorite omanäolise väljanägemise finantseerimiseks.

Teine põhjus on välismaised eeskujud, mille mõju jõuab tasapisi Eestisse. Lausmäe sõnul on eestlased praegu kontorite kujundamise mõttes avastamas näh-

↓ Tõeline arvutimaailm peegeldub Eesti Interneti SA kontoris vastu juba klaasseintelt.

↑ Eesti Interneti SA haldab .ee rahvusdomeeni ja esindab Eesti Interneti-kogukonda.

Seina- ja laeliistud, põrandaliistud ja laeroseid Belgia firmalt Orac Decor.

ORAC
DECOR

Lai valik tapeete

Decorest Disain sisustussalong
Liivalaia 21, Tallinn
+372 504 7587

www.decorest.ee

VALPAIN®
*Efektvärvid,
dekoratiivvärvid
ja krohvid*

Decorest Disain salong
Liivalaia 21, Tallinn

Karl Bilder OÜ
Turu 53, Tartu

V.P.Design OÜ
Kohtla-Järve
www.vp-design.ee

Renaissance OÜ,
projektimüük, Ringtee 26, Tartu

www.valpaint.ee

tust, mis on tegelikult elementaarne ja muus maailmas juba aastakümneid olemas. „Kui sisustusajakirju lapata, siis on märgata, et üks ettevõtte tegi popi kontori ja teine. Tasub märgata, mis neid omavahel seob ja mis meelsus on selle taga. Mina näen nende näidete taga selget mustrit,“ räägib sisearhitekt.

Üksluisus väheneb

Oma töös puutub Lausmäe kontoritrendide muutustega kokku iga päev. Tema sõnul on märgata, et kontorite üksluisus hakkab tasapisi vähenema ja üha rohkem ettevõtteid panustab visuaalsesse oma näo loomisesse sisearhitektuuri kaudu ning seda ka ruumides, mida kliendid üldse ei näe ning mis on mõeldud vaid ettevõtte endi töötajate jaoks.

Esimese muutusena võis mõningad aastad tagasi täheldada kontorite tänapäevastumist kui sellist. Nüüd on soovile moodne välja näha lisandunud ka tahtmine meelde jääda just omanäolisena. „Eraldi võetuna ei mõju tüüpiline kaasaegne kontor ju sugugi mitte halvasti. Ainus viga on selles, et kui sattuda käima kolmes ettevõttes, mis paiknevad samas hoones samal korrusel, siis on need kõik liiga ühte nägu,“ põhjendab Lausmäe klientide püüdlusi eripärasuse järele.

Lausmäe sõnul on tavapärane, et kui juttu tuleb korporatiividentiteedist, siis liigub esimene mõte ümber klienditeeninduse, kuna müügi huvides on ju eelkõige kliendile vaja ennast meelde jäävaks teha. Viimase trendina on aga hakatud kujundama identiteeti aina enam ka oma töötajate jaoks – et töötaja saaks

aru, kus ta töötab ning et ta identifitseeriks iseennast rohkem just selle ettevõtte töötajana. Seetõttu on identiteediloomes jõudnud ka nii-öelda tagatua kontoris ja töötajate ruumidesse, kuhu klient mitte kunagi ei satu.

Saab ka lihtsate vahenditega

Eestis on *back office*'ite sisearhitektuuri kaudu korporatiividentiteedi otsijateks olnud esmajoones IT firmad, pangad, telekommunikatsiooni ettevõtted ning ka riigiasutuste uued hooned, nagu näiteks uus

↑ Lähimõeldud sisearhitektuuri lahendused jõuavad üha enam ka neisse ruumidesse, mis jäävad klienditeenindusalast välja. Pildil Euronicsi koolituskeskus.

← Tähekeste muster klaasil ja kollase aktsentvärvi kasutus viitab Euronicsi logole.

Töötool EFIT ja töölaud TWIST. Tutvu sarjadega lähemalt ELKE Mööblis

elke
M Ö Ö B E L

KONTORITE
TERVIKLAHENDUSED

M Ö Ö B E L / VALGUSTID / AKSESSUAARID

Sisustussalong: Tedre 55, Tallinn / + 372 661 7320
Projektimüügisalong: Rästa 18, Tallinn / + 372 662 7070
tallinn@elkemoobel.ee / www.elkemoobel.ee

Harju maakohtu hoone või Sotsiaalkindlustusamet. Samas ei saa öelda, et tegemist oleks vaid nii-öelda rikaste hiigelettevõtete trendiga.

„Maailm areneb vaikselt. Kui natukenegi mõelda, siis ei ole alati palju vaja, et see oma nägu nendesse ruumidesse saada. Aga kõigepealt on seda vaja teadvustada, et tellija oskaks seda küsida ja sisearhitekt pakkuda. See on asi, millest on mõistusega võttes kasu, see motiveerib töötajaid ja kommunikeerib soovitud sõnumit klientidele,“ räägib Lausmäe.

Lausmäe toob näite aastast 2007, mil korporatiividentiteedi teema oli Eesti kontekstis veel üsna uus. Toona soovis Ergo kindlustus endale värske väljanägemisega ruume ning seda, et läbiv joon oleks nii klienditeenindusala kui ka kontoris. „Kontor oli hästi lihtne, aga mingite värvivalikute läbi tekkis ometigi arusaamine, et see on just Ergo kontor,“ meenutas Lausmäe üht esimest näidet teadlikust korporatiividentiteedi kujundamisest, millega ta Eestis kokku puutus. Hiljem kasutas sama võtet näiteks ka G4S – kontor kujundati võrdlemisi tagasihoidlikult, kuid mingid värvid ja logosein viitasid siiski sellele, et tegemist on just nende kontoriga.

Detailid loovad terviku

Selle üle, et tema klientideks on aasta-aastalt satunud ühe enam mittestereotüüpseid ettevõtteid, kes soovivad oma eripära visuaalselt esile tuua, on Lausmäel ainult hea meel. Varem tähendas moodsa kontori kujundus klišenagemust investeerimispanga nõupidamisruumi sarnasest klaasseintega ruumist. Nüüd tähendab see rohkemat.

„Meie juurde tulevad ettevõtete esindajad vahel jutuga, et vana kontor on nõme, aga kui me uuele rendipinnale kolime, siis tahame saada midagi ägedat. Ja tavaliselt mis nad saavad, on kontor, mis on nii äge kui ka nende firma nägu, mis peaks aitama kaasa nende ettevõtlusele ning kus töötajad saavad aru, kus nad töötavad,“ rääkis Lausmäe.

Lausmäe sõnul saab iga ettevõtte puhul midagi erilist välja tuua, mis just sellele ettevõttele omane on, sest nagu ka kõige igavam inimene, kes ometi vaatab, mida ta selga paneb ja milline ta tänaval välja näeb, nõnda on ka kõige igavamal ettevõttel oma nägu.

Eriti tore on, kui ettevõtte esindajad pakuvad omalt poolt lahendusi, mille kaudu ettevõtte imago paremini esile võiks tulla. Parima tulemuse saab, kui kontori identiteediküsimusega tegeletakse juba ruumide ehitamise käigus, et oleks võimalik planeerida ruumijaotusi ning valida materjale, mis ettevõtte iseloomuga paremini haakuksid. Lõppkokkuvõttes loob soovitud mulje tervik – õiged värvivalikud, materjalid, ruumiliigendus, unikaalsed detailid. Lausmäe sõnul on nüansse palju, kuidas ruum ette-

↑ Ettevõtte logo ja värvide kasutus annab võimaluse sisustuses rõhutada, millise ettevõtte ruumides parasjagu viibitakse. ERGO peakontor kasutas seda võtet juba aastal 2007.

võtte kasuks tööle panna. „Interjöori mõte on nagu visiitkaart. Tegemist on reaalse kuvanditekitajaga,“ arvas Lausmäe.

Igäühel oma nägu

Meeldejäävaid ning identiteeti kajastavaid kontoreid on Eestis praeguseks sisustatud juba üksjagu. Kohalikest pangahoonetest võib esile tuua LHV, kus identiteediloome ei piirdu klienditeenindusala, vaid jätkub ka töötajate ruumides.

Viimase aasta uustulijatest väärivad kindlasti nimetamist kinnisvaraarendusettevõtte Hepsor rohelisel mõtteviisil põhinevas büroomajas paiknevad kontoriid aadressil Järvevana 7B. Mullu valminud ärihoone tõmbab tähelepanu oma kõrgetasemeliste inseneritehniliste lahenduste poolest, mis on taustana ka seal kontorit omavate asutuste imago teenistuses. Lausmäe sõnul on enamik tellijaid, kes sinna kontorit tahtsid, juba eos natuke teadlikumad sellest, et kontori väljanägemine on osa ettevõtte identiteedist. Seetõttu sai erilisem ka nende sisearhitektuur. „Märksõnad ei ole seal tingimata raha ja luksus, pigem lähenemine, et oleks popp ja novaatorlik. Meie kliendid olid Järvevana 7B-s Hepsor, Mitt & Perlebach OÜ, TripleDev, Toyota Baltics ja Insenerihitus. Seal on väga erinevad ettevõtted kõrvuti ruumides. Igäüks tahtis oma kontorile oma nägu ja nad ka said selle,“ rääkis Lausmäe. ●

↑ Suuremas või väiksemas kirjas kujutatuna tuletab ettevõtte nimi seinal meelde, mis kontoriga tegu.

FRAME

Iosa Ghini Design

www.snaidero.com

GARANTII 10 AASTAT

Magdaleena 3, 11312 Tallinn
Telefon +372 650 2518
E-post: perfetto@perfetto.ee

↑ Avatud köögis võivad spontaanste vestluste käigus alguse saada põnevad äriideed.

Palun üks töökoht kaheksaks tunniks

Ajad, mil ettevõtte edu linna tuiksoonel asuva uhke hoone järgi mõõta sai, on läbi. Täna võib suuri tegusid korda saatev firma olla ühe mehe oma, tegutseda kindla pinnata hoopis kodus või rendibüroos, kus saab ruume rentida tunniks-paariks.

Tekst **Riina Jussila**
Fotod **Andres Haabu, HammerHub**

LÜHIAJALISTE RENDIPINDADE POPULAARSUS

ON tõusuteel kõikjal maailmas. Kiirus, mis sunnib inimesi üha rohkem ratastel olema ja liikuma, pühib vajaduse püsikuludega kalli isikliku pinna järele.

Tallinna linna piiril Pääskülas tegutsevas Manta Majas on end sisse seadnud HammerHub kontori-hotell. Tegu on avara ühiskontoriga, kus suure kontori pinna asemel saab rendile võtta näiteks vaid ühe töölauda. "Meie peamised kliendid ongi väiksemad ettevõtjad, *start-up* ettevõtted või suuremate ettevõtete väiksemad esindused, kes vajavad Tallinnas vaid mõnda töökohta. Olenevalt vajadustest saab ettevõtte valida kas rentida ühte, kahte või viit töökohta ning kas need on statsionaarsed või mittestatsionaarsed," räägib innovaativisest ettevõtmisest Manta Maja müügi- ja tegevjuht Katre Tamp. Statsionaarsed töökohad kuuluvad ühele ja kindlale inimesele ning nende laudadele võib paigutada monitore ja ka isiklikke asju. Mittestatsionaarsed laudad toimivad aga kes-ees-see-mees-põhimõttel ehk majja saabuv

← Rendibürood võimaldavad üürida sobiva töökoha endale või ettevõttele päevaks, paariks või kauemaks.

Tekstiilist rätseplahendused
Sinu koju või kontorisse

DISAINDIGESTO

Tatari 27, Tallinn
www.digesto.ee

Tel +372 611 7440
info@digesto.ee

↑ Statsionaarne töökoht sisaldab muu hulgas lukustatavat sahtliboksi.

← Nõupidamisteruume leidub nii väikeseid ja privaatseid kui ka avatud ja suuri.

inimene saab hommikul ise valida, millise vaba laua taha ta end arvuti ja kohvikruusiga sätib.

“Oleme teenuse püüdnud muuta võimalikult mugavaks, et töötajad saaksid keskenduda täielikult oma tööülesannetele ega peaks muretsema kommunaaltööde ja kontoritarvete pärast. Töölaua üürihinna sees sisalduvad kõik kommunaalkulud, tasuta parkimine, ööpäevaringne ligipääs, wifi, sahtliboksid või *locker*’id, nõupidamisruumide kasutamine, printimine, ergonoomiline mööbel ning kohv ja tee,” tutvustab Katre majas olevaid võimalusi.

Avatud või privaatne - kõigile midagi

Nii palju, kui on inimesi, on ka soove. On neid, kes eelistavad tööd teha täielikus vaikusel privaatsetel, ning neid, kes saavad indu ootamatutest vestlustest võõra lauaabriga. “Meil on olemas nii avatud kontori osa kui ka privaatsete kabinetid. Avatud osas saavad ettevõtted ja nende esindajad omavahel rohkem suhelda, privaatsetes kabinetides on inimestel võimalik vaikselt istuda ja oma tööülesannetele keskenduda,” ütleb Tamp.

Maja, milles täna põnevat uut teenust pakutakse, seisis pikalt ehitusjärgus olevana. Paari aasta

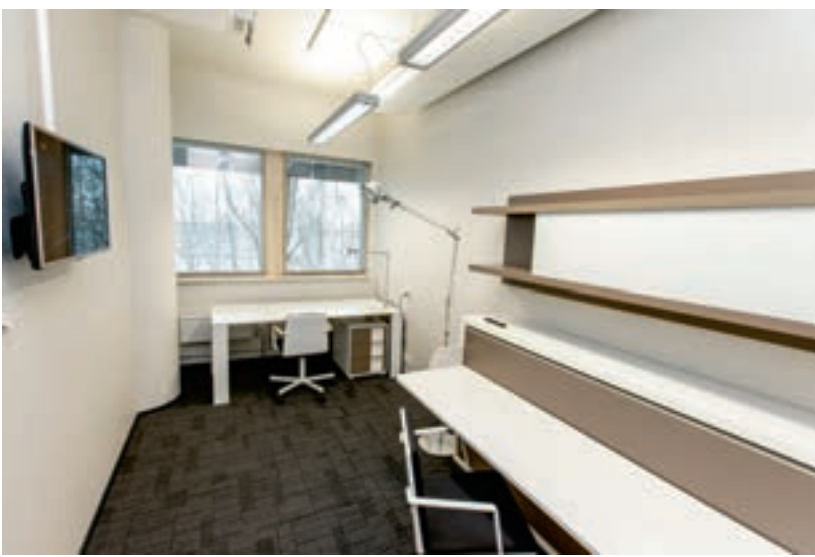
← Teisaldatavate klaasseintega annab vaikseid bokse juurde tekitada.

① Voodi **658 €** | ~~822 €~~   ② Öökapp **264 €** | ~~330 €~~   ③ Kummut **457 €** | ~~571 €~~
 ④ Garderoob **205 €** | ~~256 €~~   ⑤ Kummut **522 €** | ~~652 €~~   ⑥ Kummut **558 €** | ~~697 €~~

Pakkumine kehtib kuni 28.02.2019

← Päevasest töölauast saab paari liigutusega öhtul mõnus magamisase.

est lükati ettevõtmisele aga uuesti hoog sisse ja 2017. aasta sügisel avati uksed. Eesmärk oli luua kontoriruumid, mis oleksid ühtaegu modernsed, moodsate lahendustega ja kasutajasõbralikud. "Sisekujundaja tuli etteantud ülesannetega väga hästi toime ning nii meie kui ka kliendid oleme tulemusega väga rahul," räägib Katre Tamp. Aasta ja paar kuud, mis tegutsetud ollakse, on siseinterjööri muudatusi teha tulnud minimaalselt. Mõnda kohta paigaldati täiendavad klaasseinad, et vastata veelgi rohkem klientide vajadusele. Kui avatud kontori asemel vajatakse privaatset kabinetti ja kõik boksid on üürnikke täis, siis saab teisaldatava seina abil ruume juurde tekitada.

Eestlasele võõras, võõrale oma

Kui mujal maailmas on kontorihotellide trend tõusuteel, siis Eestis on ettevõtmine veel harjumisfaasis. "Kontorihotellid on natuke oma ajast eest ning paljude jaoks on mõisted ühiskontor või kontorihotell veel natuke võõrad. Inimeste teadlikkus antud valdkonnast kasvab siiski jõudsalt. Väikeettevõtjad soovivad üha rohkem liikuda kodukontorist välja ning

BONECO
healthy air

ŠVEITSI KVALITEET
AASTAST 1956

Tervislikum elu BONECO õhuniisutiga!

- ✓ Vähendab naha ja hingamisteede kuivust, silmade kipitust ja hääle kähedust
- ✓ Loob soodsa kliima loomadele, taimedele, puhtmööblile ja muusikainstrumentidele
- ✓ Parandab enesetunnet ja une kvaliteedi
- ✓ Vähendab õhus gripiviirusi ja õietolmu
- ✓ Tõstab keskendumisvõimet
- ✓ Vähendab õhus lendlevaid tolmuosakesi

W200
ÕHUNIISUTI - ÕHUPESUR

U350
ULTRAHELI ÕHUNIISUTI

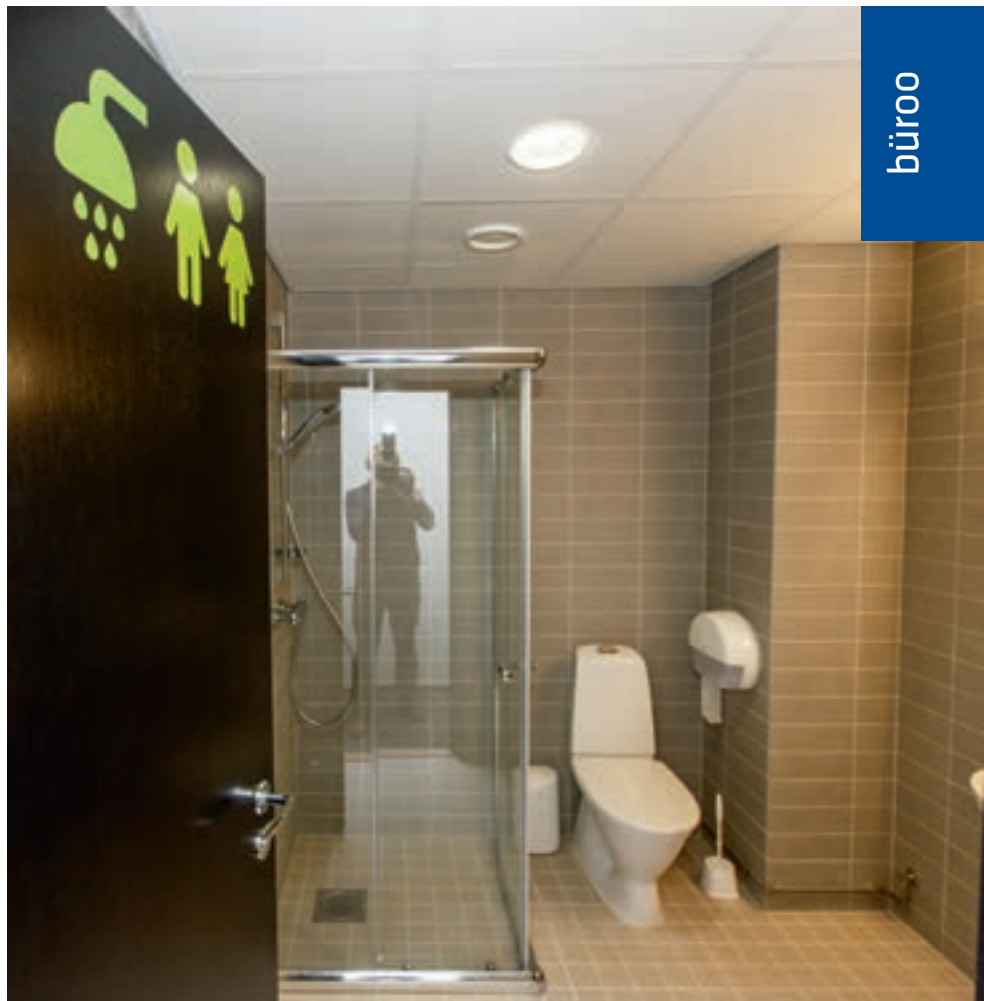
P340
ÕHUPUHASTI

ühiskontor on sageli nende jaoks ainuõige variant, kus mõistliku kuutasu eest on võimalik saada esinduslik kontor ning kus võimalik kodustest mõtetest välja lülitada,” räägib Tamp.

Töö tehtud ja magama

Linna teises otsas, Ülemiste Citys asuvas Technopolises saab lisaks töölauda või büroo üürimisele kasutada ka ööbimisvõimalust. See tähendab seda, et kui tööd tehtud, piisab vaid mõnest liigutusest, et kontoriruumist saaks ödus tuba ning lagedale tuleks pehme voodi. Ööbimisvõimalusega ruume on Technopolis Ülemistes üheksa, kuid ühtekokku on loodud 40 privaatset bürooruumi, mis on varustatud kõige tööks vajalikuga ning lisaks leiab sealt duširuumid, WC-d, köögi ja esitlustehnikaga koosolekuruum. Technopolis Ülemiste ASi müügidirektori Tanel Oleki sõnul tuli idee rajada avatud ja puhkevõimalusega büroo linnaku ürnikest endalt. Et seal on kokku saanud hulk kohalikke ja rahvusvahelisi ettevõtteid, kus tööd tehes kella ei vaadata, on ööbimisvõimalusega büroohotell eriti populaarseks saanud. Täna on ruumid suisa nii pikalt välja üüritud, et huvilised

Lihtsad
valgustid,
erilised
inimesed.

VALGUSTUSVIIS

→ Ööbimisvõimalusega kontorit kasutavad peamiselt kaugemalttulijad.

peavad end ootelehele järjekorda sättima. Lisaks on Ülemiste Citys olemas ühiskontor ehk *coworking* ala UMA, kuid Oleki sõnul käib hetkel kibe töö ka juba uue ühiskontori valmimise kallal Tallinna südalinnas. Suvel avatavas Maakri tänava UMA-s küll ööbimisvõimalused puuduvad, kuid ühtekokku saab seal olema 20 privaatkontorit ja 80 avatud töökohta koos kõigi vajalike toetavate funktsioonidega, nagu näiteks video- ja esitlustehnika, koosolekuruumid, köögi- ja puhkealad, printimisteenused ja palju muud.

Oma esimese UMA avas Technopolis Helsingis, kus

need on väga hästi vastu võetud. Ühiskontorite suurimaks plussiks nimetab Olek nii võimalust viibida kõrvuti erineva tausta ja oskustega spetsialistidega kui ka avanevaid ärivõimalusi uute inimestega koos töötades. „Meie grupil on kokku 13 ühistöötamise kontorit, mis asuvad lisaks Tallinnale Helsingis, Stockholmis, Kopenhaagenis, Oslos, Peterburis ja Vilniuses. Nendele, kes on meie kliendid Eestis, on automaatselt tagatud võimalus tööd teha igal pool, kuhu nad liiguvad. Piisab kiibi näitamisest ja ukсед avanevad.“

GRANIIT, MARMOR, KVARTS TÖÖTASAPINNAD, AKNALAUAD, TREPIASTMED

Kui plaanid uut kööki või vana köögitasapind vajab vahetust, siis küsi pakkumist!

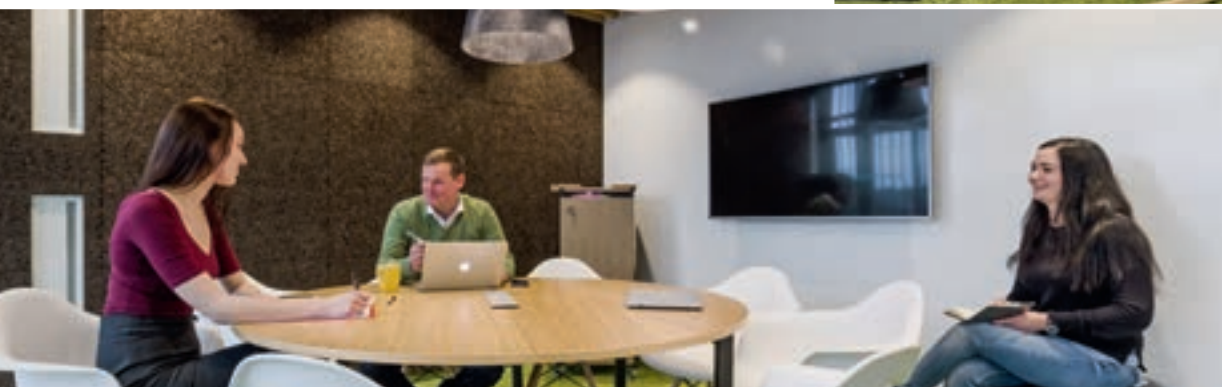

Otsid kontorit? Modernne kontor vaid 150 eurot kuus

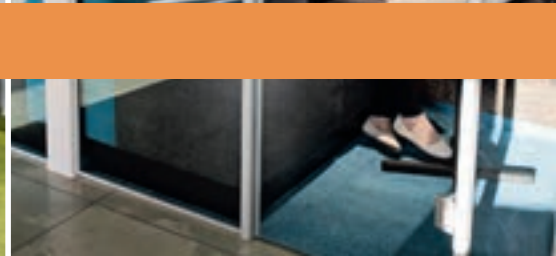
- Tasuta parkimine
24/7 ligipääs
Mugav sisenemine sõrmejäljega
- Tasuta printimine
Ergonoomiline kontorimööbel
- Tasuta kohv ja tee
- Kiire wifi
- Vaiksed telefoniboksid
Mugavad ühised köögi- puhkenurgad
Nõupidamisruumide kasutamine

Ei mingeid kommunaal- ega lisakulusid!

Kahtled veel? Proovi kaks päeva tasuta!

www.hammerhub.ee

ARSi uus tulemine

Väljast aastakümneid muutumatu ilmega ARSi hoone on muutumatu ka seest. Hämarad koridorid ei reeda, et suletud uste taga käib tegelikult vilgas elu, aktiivne töö ning värsked tuuled on saabumas.

↓ Täna asub peasissekäik hoone küljel. Aasta lõpuks avatakse ARS ka põlispuudega palistatud hoovile.

Tekst **Riina Jussila** Fotod **Rahvusarhiiv, ARS**

„LOOME KUNSTILINNAKUT, KUS ANNAME võimaluse loominguliste protsesside loomulikule kulgemisele. ARS on juba täna suurim kunsti produktsiooni-keskus Eestis, kuid tahame seni suhteliselt suletud iseloomuga keskuse muuta avatud paigaks, kus on hea olla nii kunstnikel kui külastajatel,“ ütleb Eesti Kunstnike Liidu president Vano Allsalu, kes koos tubli seltskonnaga Pärnu maanteel asuvalle legendaarsele ARSile uut elu sisse puhub.

ARSi nime sai kunstitoodete kombinaat 1975. aastal, tegeliku alguse aga juba pärast Teist maailmasõda, kui otsustati ühendada mitmed 1920ndatel

↓ Vaade Kunstitoodete Kombinaadi hoonetele Pärnu maanteel 1961. aastal.

LAVINIITA

KARDINASALONG-MOEATELJEE

KARDINATE DISAIN JA ÕMBLEMINE

KARDINA- JA MÖÖBLIKANGAD

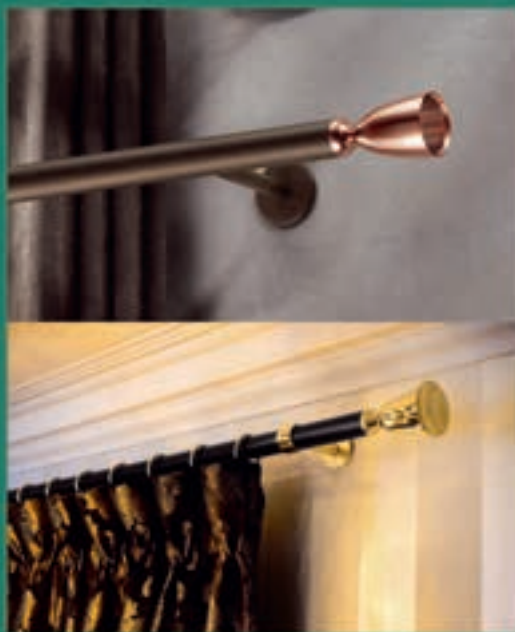
KARDINAPUUD, RULOOD

VOODIKATTED, PADJAD

RÕIVASTE PARANDUS JA ÕMBLUS

TEKSANÖÖBID, TRUKID, ÖÖSID

**RIIDEGA KAETUD NÖÖBID, VÖÖD
JA PANDLAD**

E-R 10 - 19, L 10 - 17
Tartu mnt 52, Tallinn
tel/fax 6 607 922

ÕÜ LAVINIITA - kardinasalong ja moeateljee

www.laviniita.ee
laviniita@gmail.com

↑ Keraamik Kersti Karu on ARS-i hoones töötanud üle 45 aasta. 1975. aastal tehtud fotol on ta koos glasuuriija Agnes Kasega, teisel möödunud aastal oma loominguga.

Kunsti toodeti massiliselt ja massidele

ARSi toodangu müümiseks avati kauplused. Kombinaat ise oli organiseeritud ateljeedeks, mis jagunesid kunstiliigiti materjali järgi – tekstiil, metallihistöö, portselanimaal, nahkehistöö, samuti dekoratiivtööd. Igal ateljeel oli juht ja kunstiline juht, kes otsustasid kavandite järgi toodetavate esemete hulga ja selle eest makstava tasu. Kavandeid hindas ka kombinaadi kunstinõukogu, mis koosnes peakunstnikust ja ateljeede juhtidest.

Lõpliku loa tootmiseks andis kombinaadi direktor. Näiteks 1964. aastal tuli kunstinõukogul hinnata 5000 kavandit erinevatelt dekoratiiv- ja tarbekunsti aladelt. Kombinaadi personali moodustasid valdavalt kunstnikud, kes tegelesid kavandamisega, ja töötajad, kes kavandid tegid. 1964. aastal töötas ettevõttes 534 töötajat, kellest 431 tegeles tootmisega, 67 olid kunstnikud ja 25 omakorda Kunstnike Liidu liikmed.

Kunstitoodete Kombinaat oli oluline ka riigitehnikute ja erinevate ettevõtete ning avaliku ruumi jaoks ellu viidud tööde täitjana. Kujundustööde ateljees kujundati kommipabereid ja seinastende, kavandati ka erinevaid plakateid ja kaubamärke, tekstiilateljees vaipu ja kangaid sanatooriumidesse ning puhkekodudesse.

Kombinaadi tavapärase toodang, mis müügiks läks, olid nahast rahakotid, märkmikud, fotoalbumid, vaasid, ehted, kangad jne. Neid valmistati võrdlemisi väikestes tiraažides olenevalt ateljeest, kasutatavatest materjalidest ja rakendatavast tehnoloogiast ulatudes 25-50ni ehte, 100-200ni keraamika puhul.

Kunstitoodete Kombinaat tegutses ühtse organisatsioonina 1992. aastani, mil asutati aktsiaselts ARS ja ateljeed eraldusid iseseisvateks üksusteks.

Allikas: www.arsfactory.ee

← Filigraanset nahkehistööd, mille seas nii prillitoose, raamatukaasi kui rahakotte, leidis omal ajal igas kodus.

ja 1930ndatel asutatud rakenduskunsti töökojad. Nende tegevust asus juhtima ENSV tarbekunsti keskus, mis pakkus tööd tarbekunstnikele ja populariseeris nende poolt loodud. Taasiseseisvumise järel muutus ARS rendipindade kogumiks, kus seni ühise mütsi all toimetanud loojatest said iseseisvad üksused.

Viis aastat tagasi istuti Eesti Kunstnike Liidus maha, pandi pead kokku ja otsustati, et omaaegne tipploomekeskus tuleb taas elustada. Sündis projekt „Avatud ARS“, mille raames arendatakse EASi 541 000 euro suuruse abiga välja promotiooni- ja koolituskeskus, projektiruum ning Eestis ainulaadse gaasiahjuga keraamikakeskus, toetatakse loovettevõtjate erialast koostööd, müügitegevust ning arendatakse tugiteenuseid.

„2013. aastal tegutsesid ARSi maja rentnikest pooled kunstiga, teine pool oli juhuslike ettevõtete hallata. Looming polnud kadunud, kuid oli ilmselgelt hääbumas. Nooremast kunstirahvast siin kuigipalju ei tegutsenud,“ viib Allsalu meid maja minevikku tagasi. Tänapäev visioon on hoone loojate ja loominguga täita ning seda ka välja näidata. „Lisaks avatud ateljeede päevadele või ARSi kunstnikufilmide festivalile AFF on põhjust meile tulla iga päev kunstnike loomingut vaatama ja ostma. Siin saab soovi korral vajalikku nõustamist ning kontakti autoriga, et tellida enda soovidele vastav taies,“ seletab Vano Allsalu.

Majale uus süda

Täna on loomingust läbiimbinud majas tööpaiga leidnud enam kui 90 kunstnikku ja loomevaldkonnas tegutsevat ettevõtet. Siin on nii uusi loojaid kui vanu tegijaid ARSi algusaastatest. Keraamik Kersti Karu on üks pikaajaseim olia ning tegutsenud seal juba seitsmekümnendatest. „Naljaga pooleks öeldes on meil veel ka EKA professorite allee: siin on ruumid uue meedia professoril Raul Kelleril, installatsiooni- ja skulptuuriosakonna juhatajal Taavi Talvel, maaliosakonna dotsendil Merike Estnal, fotoosakonna professoril Marge Monkol ja dotsendil Laura Kuusel ning teistel,“ räägib hoone tegevjuht Indrek Köster.

ARSile uue elu andmine ei tähenda lõh-

LAURA ASHLEY

Hooaja
allahindlus
kuni -50%

Soodustus kehtib kuni 28.02.2019

MÖÖBEL

VALGUSTID

PEEGLID

TAPEEDID

TEKSTIIL

Laura Ashley kauplus Tallinnas, Kentmanni 4
e-pood: lauraashley.ee

↑ ARS-i majas oleva baari sisekujunduse autor on Taevo Gans. Ruum on muutumatuna püsinud aastast 1976.

kumist, vaid olemasoleva maksimaalselt ärakasutamist. Laual lebaval projektil näpuga järege ajades näitab Allsalu, kus hakkab asuma maja süda ja kustpoolt hakkab avanema peauks. See saab olema hoovi poole avatud, otse loominguulisse oaasi, sest pikemas perspektiivis leiab kogu ARSi territoorium arendamist.

Köster ütleb, et nende kultuurimekast uut Telliskivi keskust ei saa – kui üks juba olemas on, siis teist samasugust pole vaja juurde luua. Nende eesmärk on ühiste tegemiste alla koondada kunsti- ja loominguuga seotud inimesed ning ettevõtted, kuid väga laiaks amplituud ajada ei soovita.

Jutuajamisega liitub sisearhitekt Priit Põldme, kes on „Avatud ARSi“ ideest niisama põnevil kui Köster ja Allsalu. Tema sõnul aitab see muu hulgas ka kunstnikku ning kunsti tarbijat teineteisele lähemale. „Eestis on see probleem, et keegi kuskil justkui kogu aeg midagi teeb, kuid keegi seda ei näe. ARSi mõte on tegijad nähtavale tuua.“

Ühine keel tagab parema koostöö

Allsalu sõnul peaksidki omavahel aktiiv-

↑ Massiivsed kaubaliftid, mida on kokku kaks, on majas olnud selle ehitusest peale. Käimasoleva renoveerimise käigus neid ümber teha ei plaanita.

semat koostööd tegema ka sisearhitektid ja kunstnikud.

„Täna teevad sisearhitektid ja sisekujundajad sageli juba pool kunsti ise ära. Sünnivad mingid elemendid, kuid puudu jääb iseseisva kunstiteose autonoomsusest. Kui objektile puudub lugu ja iseloom, muutub see üsna kiirelt igavaks,“ arutleb ta.

Põldme sõnul aitaks siinkohal kaasa mujal maailmas toimiv trend, kus arhitekti, kunstniku ja ärimise vahel on suhtekorraldajast tõlki. Ta toob näitena Londoni kesklinnas asuva 2004. aastal avatud büroohoone Gherkini, mille disainisid arhitektuurifirmad Norman Foster ja Arup Group. Kurgikujulist objekti peetakse nüüdisarhitektuuri üheks parimaks näiteks ja London City äriajastu sümboliks.

„Selle valmimiseks oli ka vahele vaja n-ö tõlki, kes aitas mõista ärimise ja kunstniku vahelist juttu. Gherkini tellija oli suur Šveitsi kindlustuskompanii ning projekti loomisel oli vahendaja suhtekorraldusfirma. Eestis võiks ja peaks asi samamoodi toimima. Nii jõuaks kunst hõlpsamalt huvilisteni.“

Ultracolor Plus

Kiirkuivav ja -kivistuv kõrge kvaliteediline polümeeri-dega modifitseeritud eflorestsentsivaba vuugitäide 2-20 mm vuukidele. Vetthülgava DropEffect® ja hallitusvastase BioBlock® lisandiga. BioBlock® tehnoloogiat kasutades on vuugisegule lisatud orgaanilisi molekule, mis jagunevad ühtlaselt segus ning takistavad mikroorganismide teket, millised on hallituse põhjuseks. DropEffect® tehnoloogia vähendab vuukide imavust.

Kasutatakse põrandate ja seinte vuugimördiks eluruumides, fassaadidel, rõdudel, terrassidel, ujumisbasseinides ja tiheda liiklusega aladel nagu supermarketid, raudteejaamad, restoranid, lennujaamad, baarid jne.

Ultracolor Plus on kuivsegu peeneteralisest täiteainest, hüdraulilistest sideainetest, polümeeridest, vett tõrjuvatest lisanditest, orgaanilistest molekulidest ja pigmentidest.

VUUGISEGU KORRALIKUL JA PUHTA VEEGA SEGAMISEL SAAVUTAB VUUGISEGU JÄRGMISED OMADUSED:

- Vuugimört on ühtlase värvitooniga ja **Ultracolor Plus** ei moodusta pinnale eflorestsentsi.
- Vett tõrjuv.
- Ühtlase keskkonna mõjusid ja ultraviolettkiiri mittekartev värvitoon.
- Kiire paigaldamine ja puhastamine.
- Kiire kasutamiskvaliteet.
- Sileda ja tugeva vuugi madal veeimavus ja kerge puhastatavus.
- Kuivamisel mahukahanemiseta ja pragudeta.
- Kulumiskindel ja tugev vuuk ka pärast külmumis-sulamis tsükleid.
- Suhteliselt kõrge happekindlus.

Ultracolor Plus vuugimördiga viimistletud vuugid on kasutusvalmis 24 tunni möödumisel. Mahutid ja basseinid võib täita 48 tunni möödumisel.

Ultracolor Plus kulu oleneb vuugi laiusest, plaadi mõõtudest ja paksusest.

Vuugisegu on pakendatud 5 kg ja 20 kg pakenditesse ning saadaval 34 värvitoonis.

PLAADIPUNKT
COLLECTION

25
AASTAT

Hoos Teiega

www.plaadipunkt.ee

Tallinna müügisalong / Pärnu maantee 137, Tallinn
tel 650 0720 / tallinn@plaadipunkt.ee
Tartu müügisalong / Sõbra 54, Tartu
tel 731 2444 / tartu@plaadipunkt.ee

NordIn

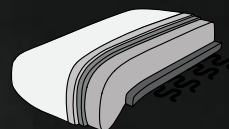
S I S U S T U S

www.nordin.ee

FLEXLUX AIR CHANNELS™

Integreeritud AIR CHANNELS tehnoloogia ja perforeeritud nahk lasevad Sinu kehal hingata ning end mugavalt tunda. Kui on külm, tunnete soojust ning soojas tunnete end värskelt ja jahedana.

FLEXLUX 5 LAYER COMFORT™

Suurepärase FLEXLUXi kogemuse loob viiekihiline pehmendus. Tulemuseks luksuslik padi, mis sobib erakordselt mugavalt keha kontuuridega.

FLEXLUX®

THE PLEASURE OF BEING

📍 Pärnu mnt 110, 11313, Tallinn

📄 E-R 10-18, L 11-16, P suletud

✉️ info@nordin.ee

☎️ +372 6 580 560

📍 Tehase 16 (E-Kaubamaja teisel korrusel), Tartu

📄 E-R 10-19, L 10-16, P suletud

✉️ info@nordintartu.ee

☎️ +372 733 3800